

LIETUVOS GYVENTOJŲ NUOMONĖ APIE PREVENCINES PROGRAMAS: INFORMUOTUMAS IR KETINIMAS DALYVAUTI

Tyrimo prezentacija

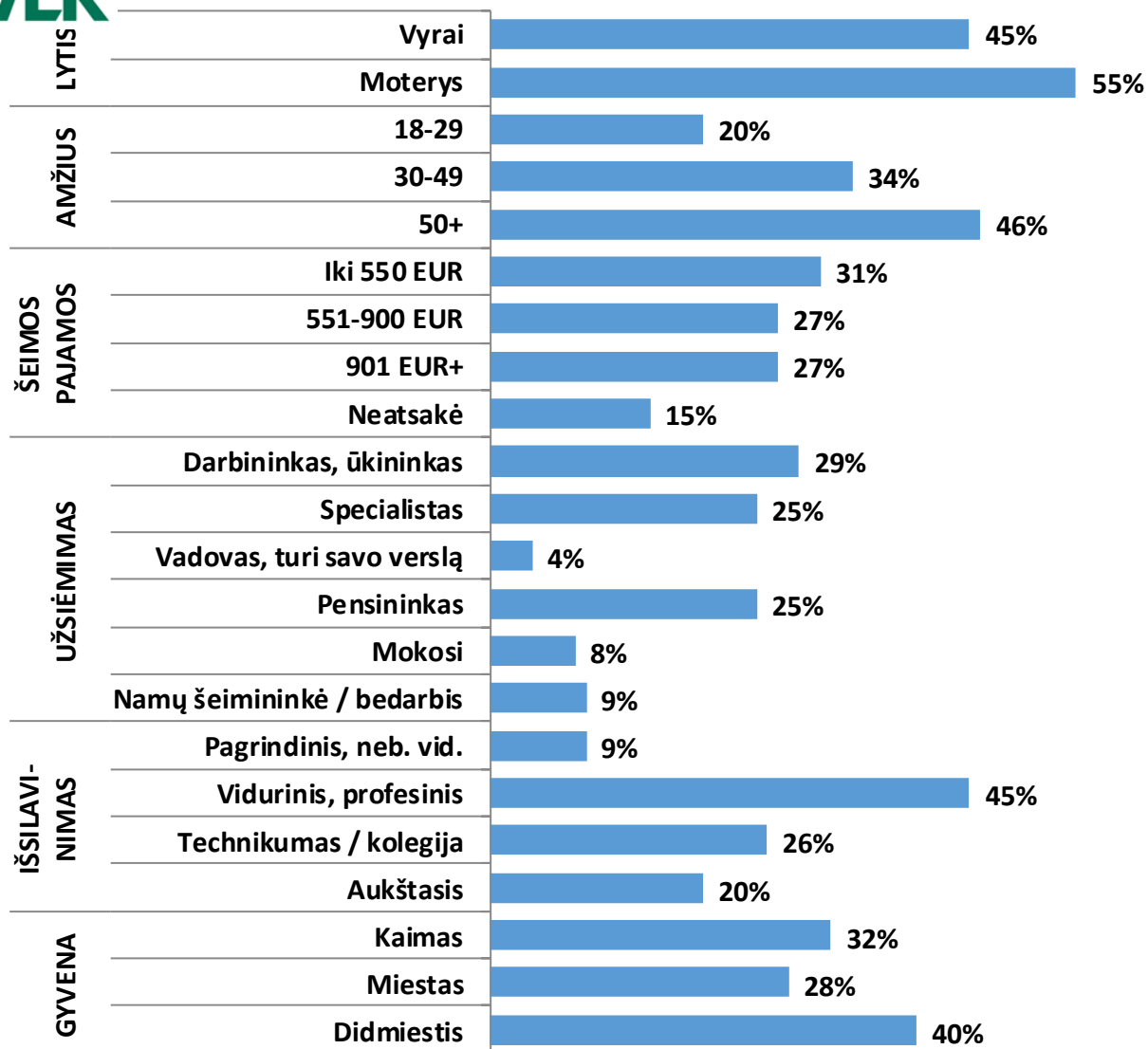
UŽSAKOVAS – Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos
ministerijos
2016 m. balandžio 13 D.

- 1 Informacija apie tyrimą
- 2 Pasitikėjimas institucijomis
- 3 Nemokamos prevencinės programos – žinomumas, dalyvavimas
- 4 Kas turėtų informuoti ir kviesti dalyvauti prevencinėse programose
- 5 Pagrindinės tyrimo išvados

- ❑ Tyrimas „Lietuvos gyventojų nuomonė apie prevencines programas: informuotumas ir ketinimas dalyvauti“, buvo atliktas pagal 2014.10.29 Valstybinės ligonių kasos prie SAM ir UAB „Baltijos tyrimai“ sutartį Nr.1SUT-475.
- ❑ Apklausa vyko 2016 metų vasario mėnesį. Viso apklausta 1000 Lietuvos gyventojų, 124 atrankos taškuose. Tyrimo rezultatai atspindi 18 metų ir vyresnių Lietuvos gyventojų nuomonę pagal lytį, amžių, išsimokslinimą, gyvenvietės tipą. Rezultatų paklaida +/- 3,5 proc.
- ❑ Respondentų atranka: Apklausei buvo naudojama atsitiktinė (tikimybinė) reprezentatyvi daugiapakopė stratifikuota maršrutinė atranka. Toks respondentų atrankos principas leidžia užtikrinti maksimaliai atsitiktinę atranką ir vienodą tikimybę gyventojams dalyvauti apklausoje.
- ❑ Apklauso metodas: Tyrimas buvo atliekamas visose Lietuvos apskrityse individualių interviu būdu (respondento namuose). Tyrimo klausimai buvo įtraukti į UAB “Baltijos tyrimai” kiekvieną mėnesį atliekamą Nacionalinio Omnibuso apklausą (Lietuvos barometras Nr. 275).
- ❑ Patikrinimas: Atlikus apklausą, duomenys buvo patikrinti pagal duomenų tikrinimo algoritmą (ar nėra suvedimo klaidų). Tik išsamiai patikrinus suvestų duomenų kokybę buvo skaičiuojami galutiniai tyrimo rezultatai.

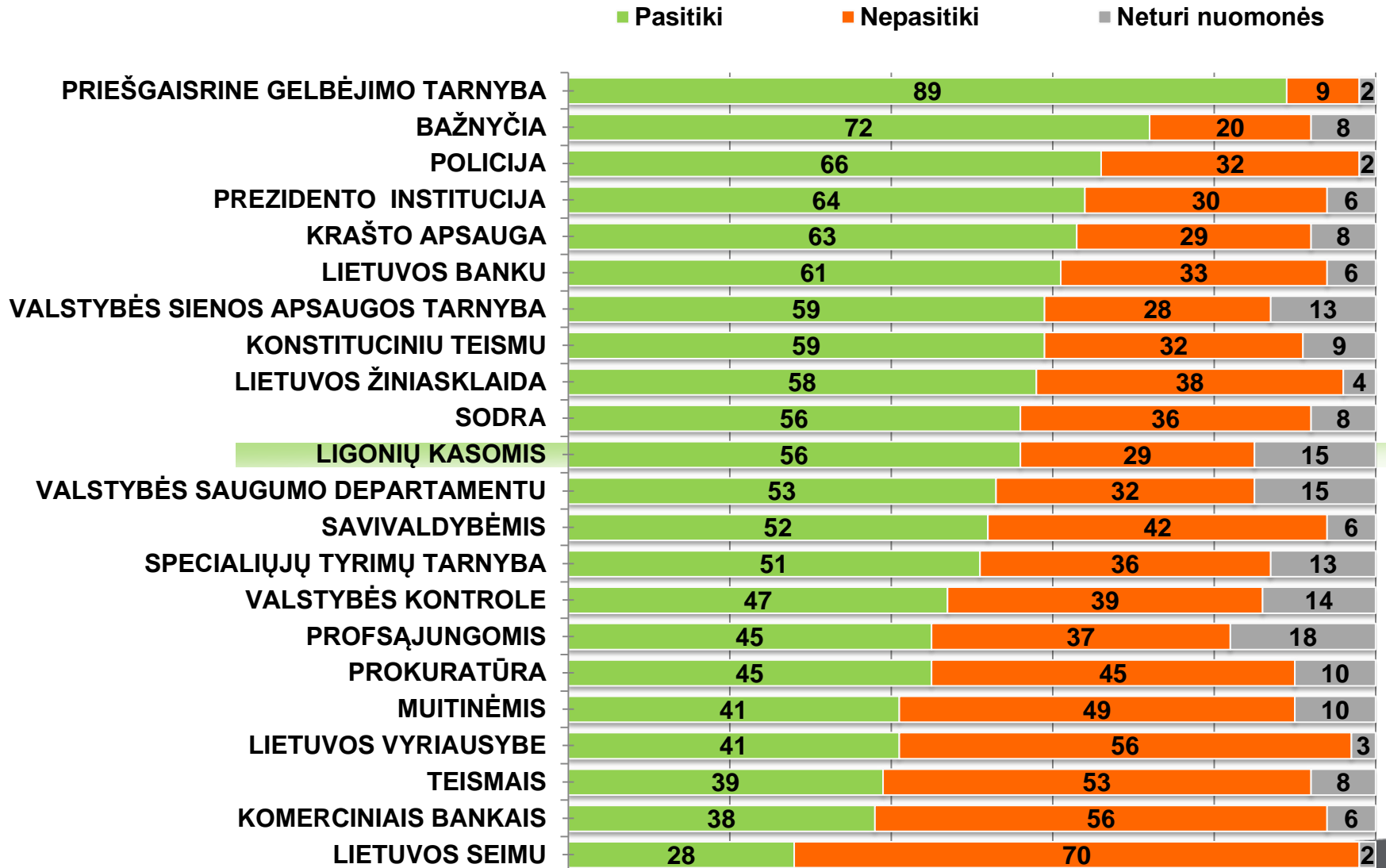
APKLAUSTŲ GYVENTOJŲ SOCIO-DEMOGRAFINĖS CHARAKTERISTIKOS

PASITIKĖJIMAS INSTITUCIJOMIS

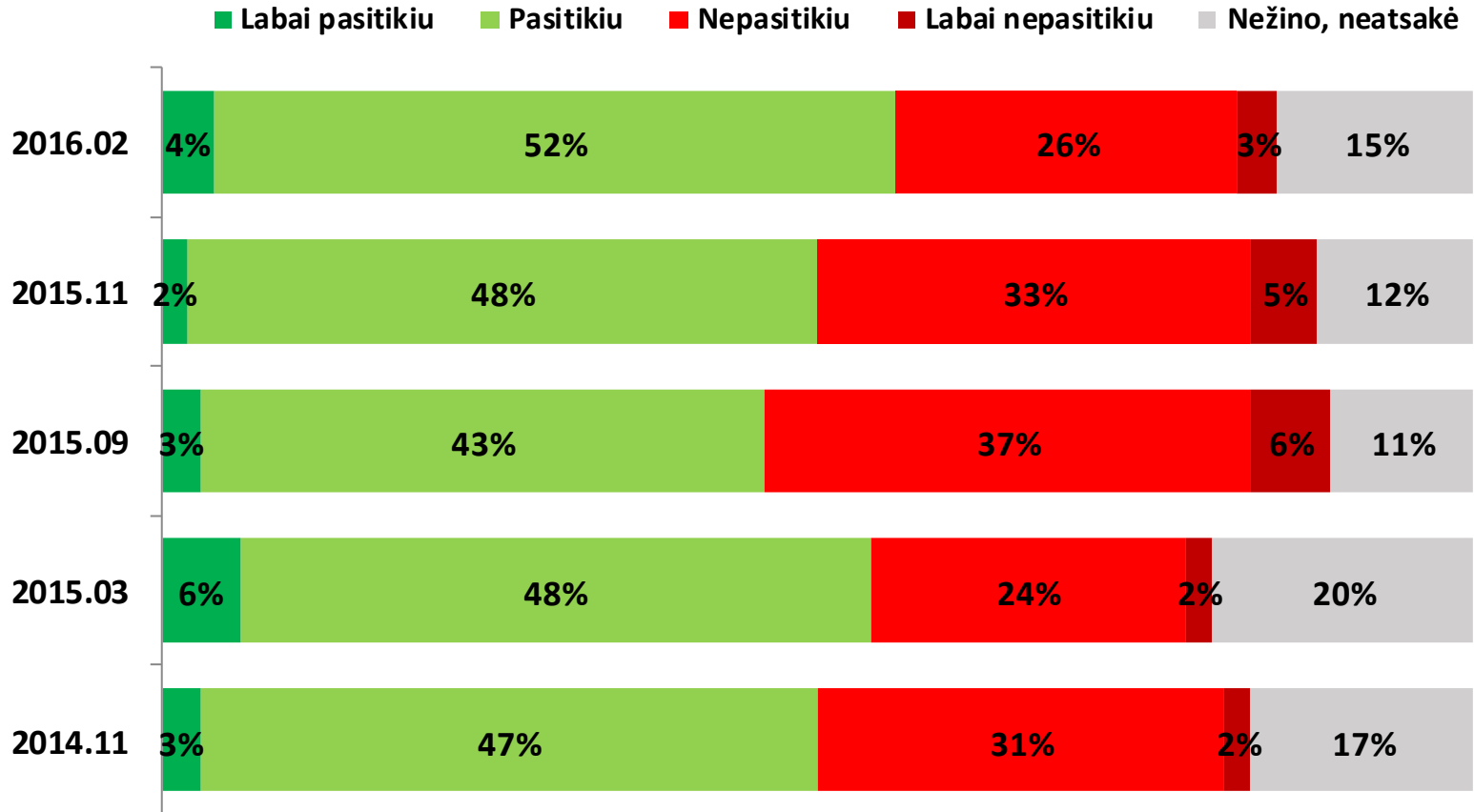
KITE, AR JŪS PASITIKITE AR NEPASITIKITE KIEKVIENU IŠ ŠIŲ INSTITUTŲ?

Visi gyventojai (%)

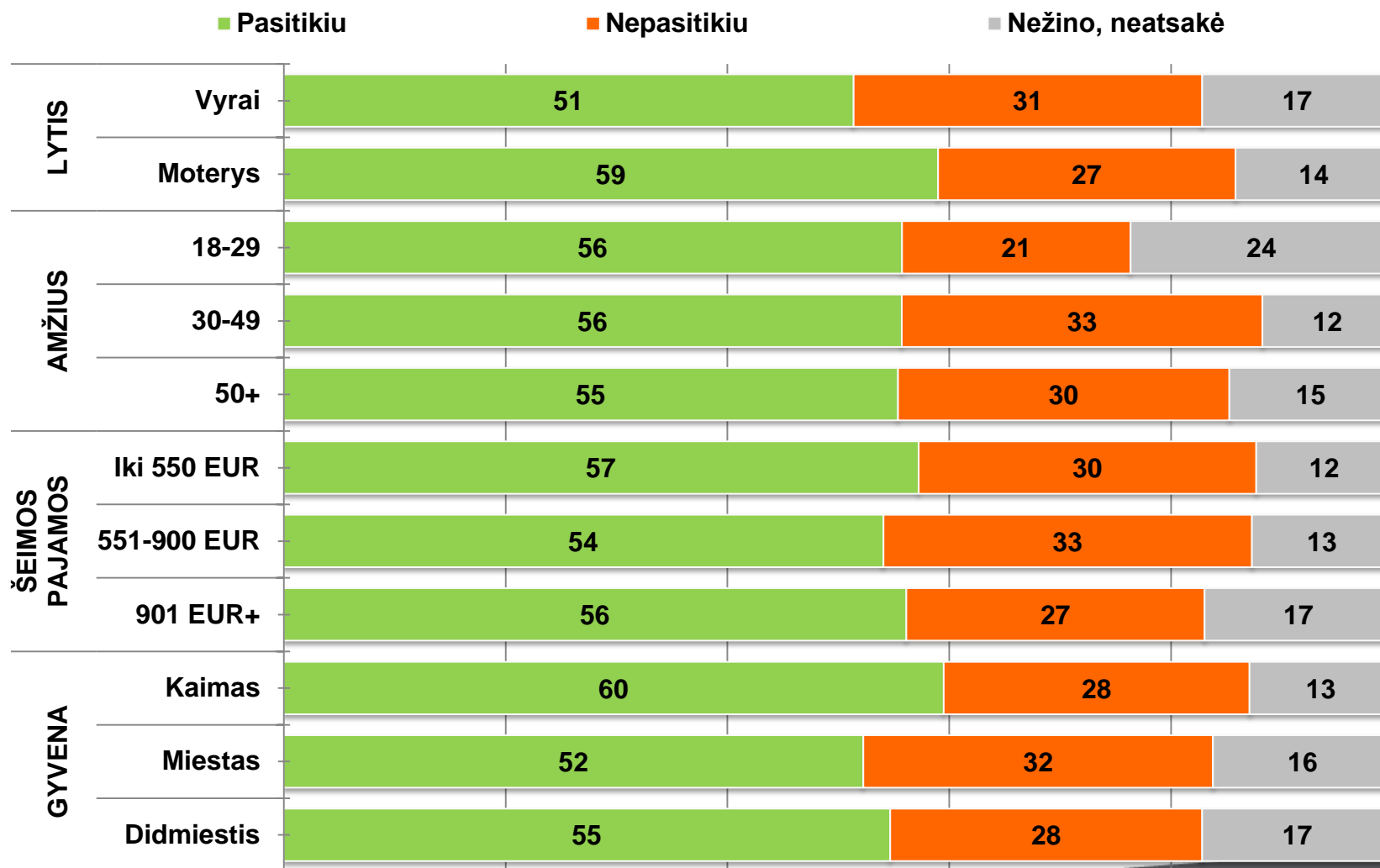
AR JŪS PASITIKITE LIGONIŲ KASOMIS?

Visi respondentai (%)

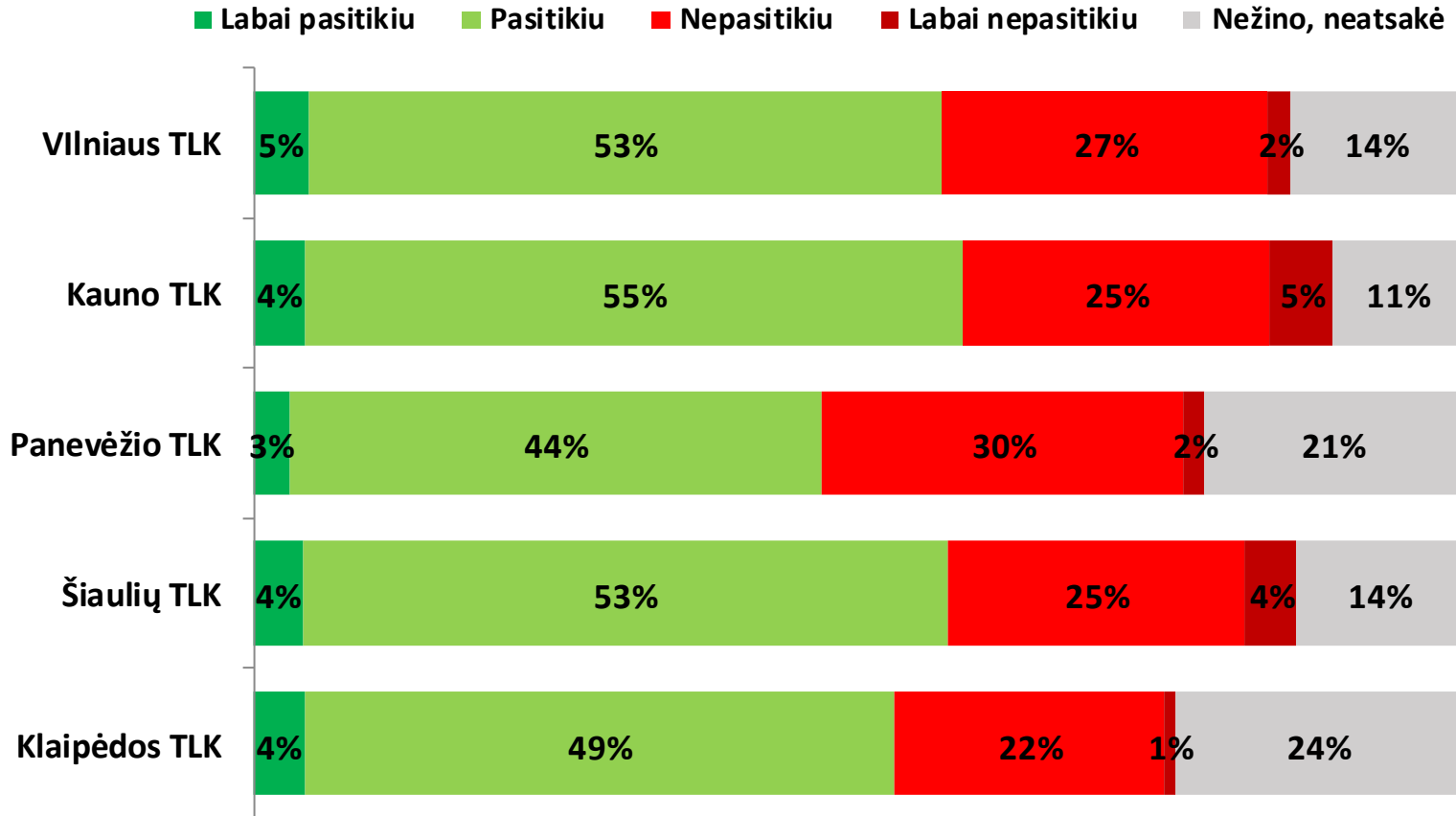
AR JŪS PASITIKITE LIGONIŲ KASOMIS?

Visi gyventojai (%)

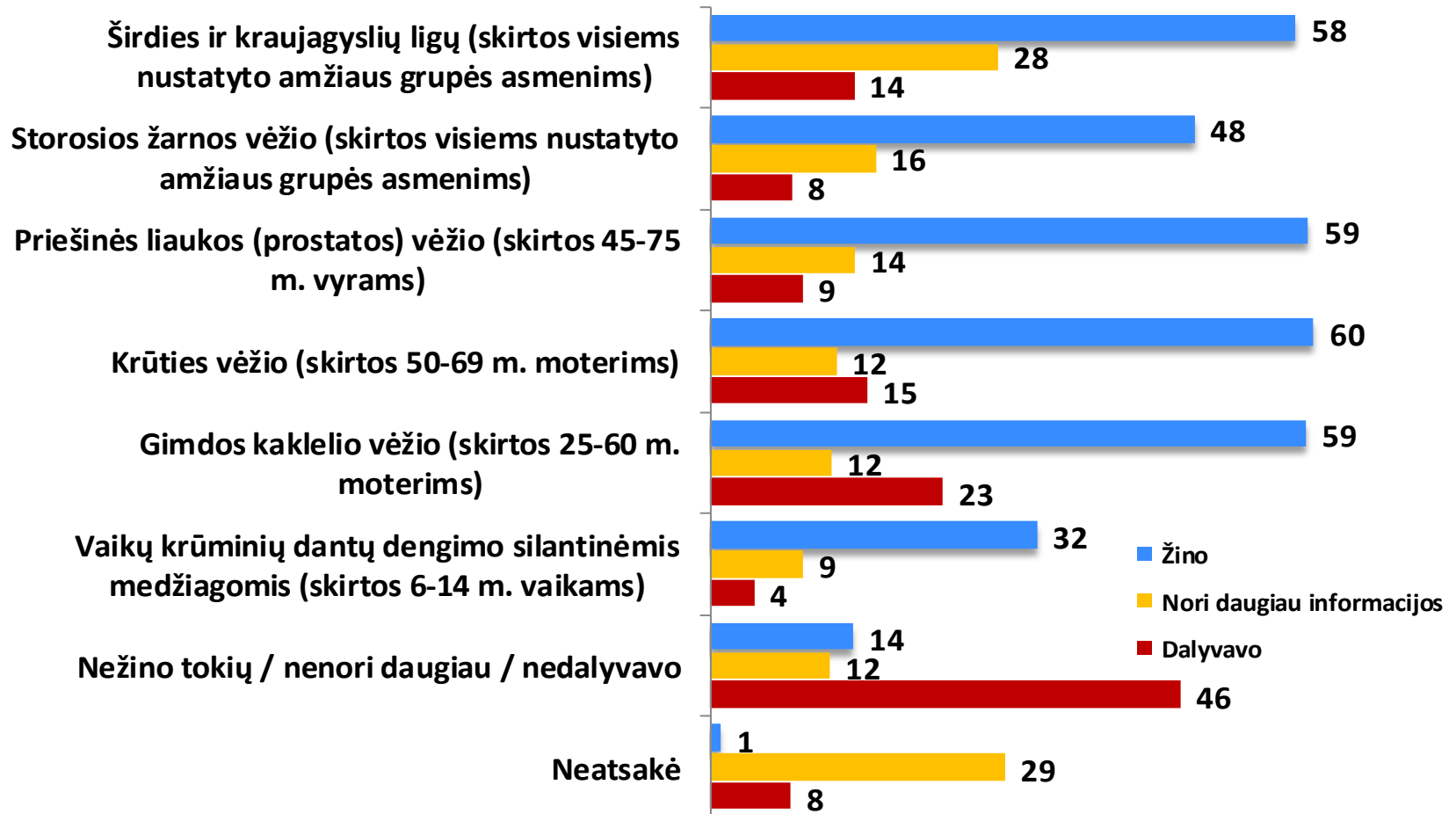
AR JŪS PASITIKITE LIGONIŲ KASOMIS?

Visi respondentai (%)

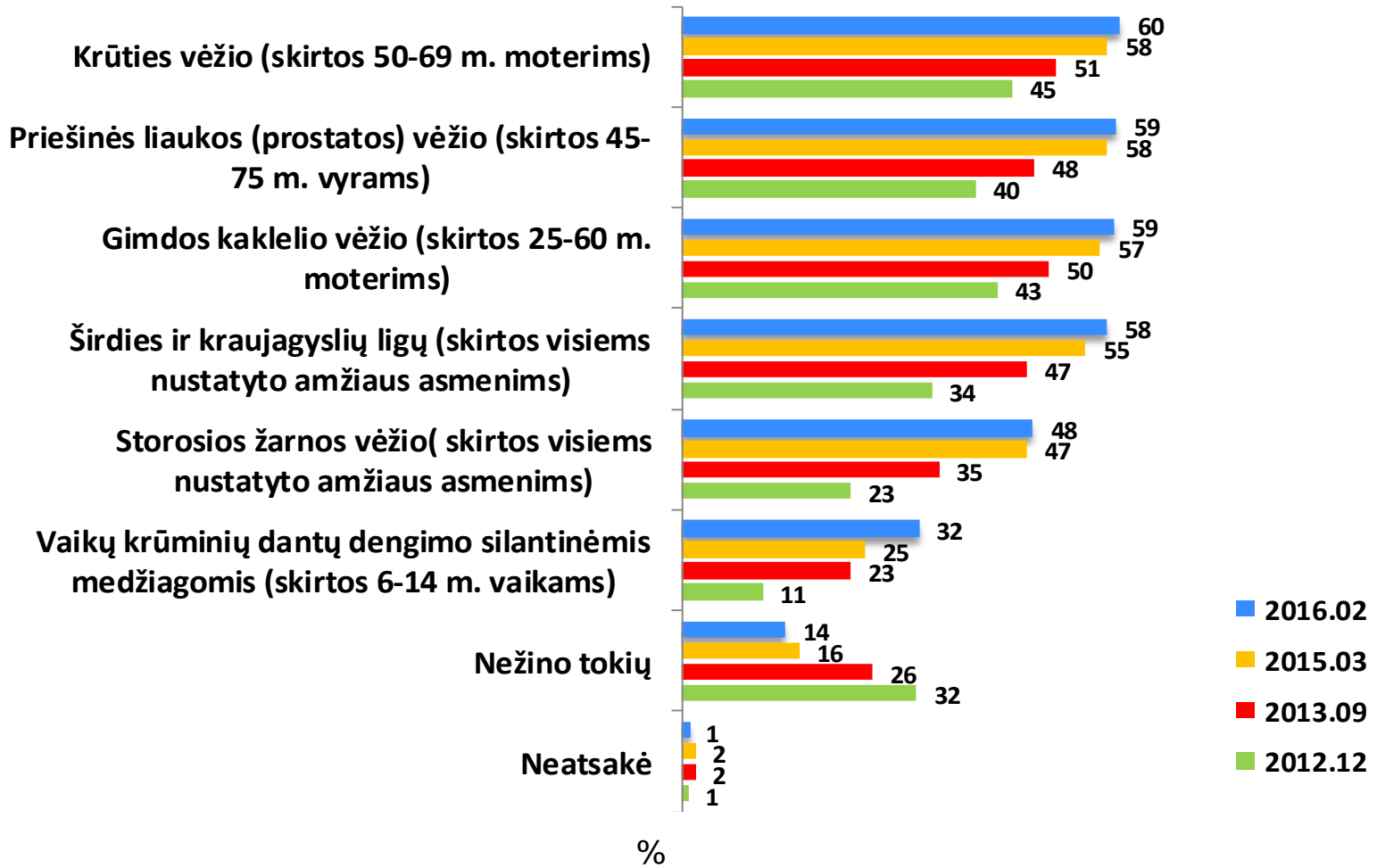
GYVENTOJŲ NUOMONĖ APIE NEMOKAMAS PREVENCINES PROGRAMAS – ŽINOMUMAS IR DALYVAVIMAS

ŽINO APIE GALIMYBĘ DALYVAUTI NEMOKAMOSE PREVENCIŠĖSE PROGRAMOSE / NORĖTŲ GAUTI DAUGIAU INFORMACIJOS APIE JAS / DALYVAVO TOKIOSE PROGRAMOSE

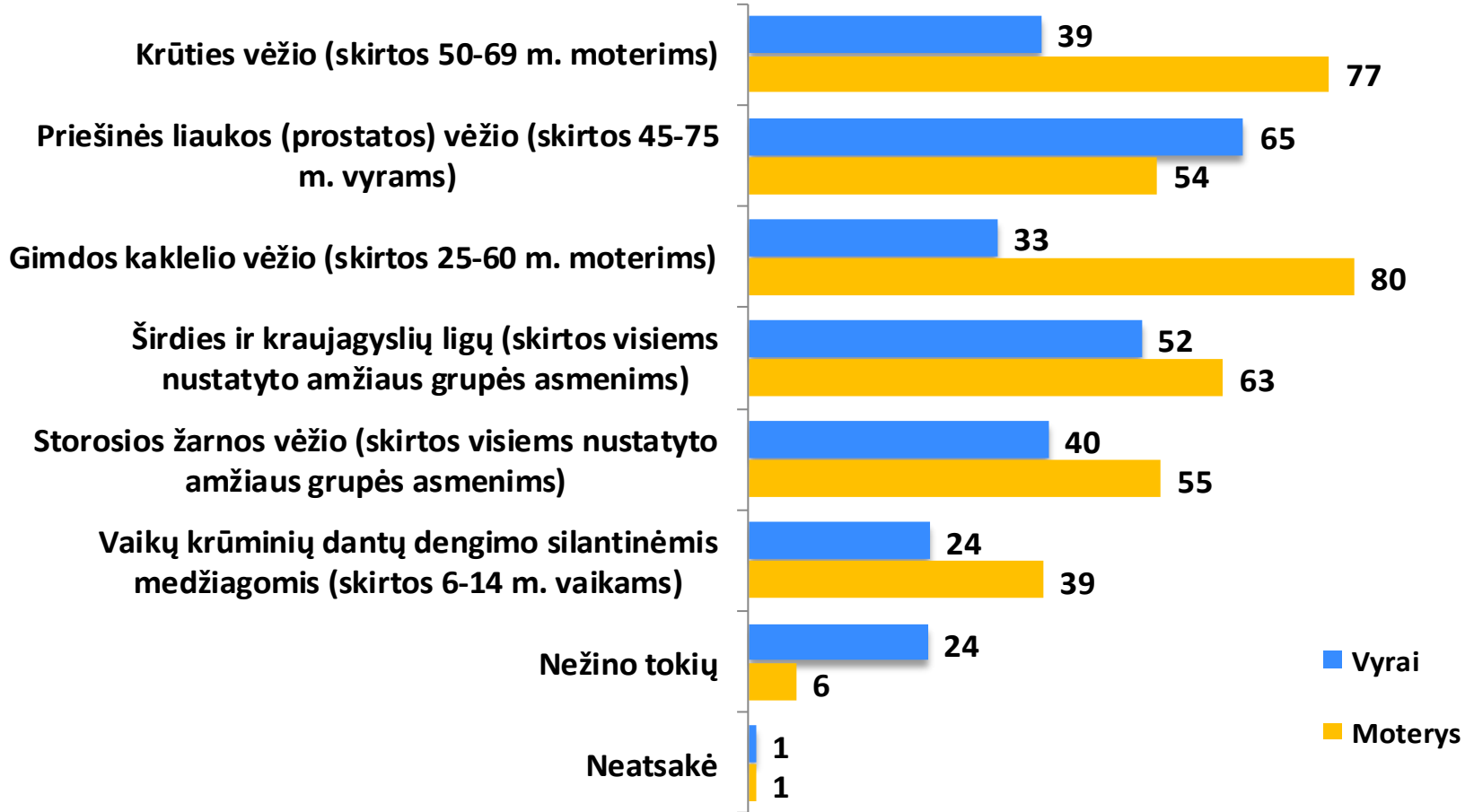

Visi apklaustieji (%)

AR JŪS ŽINOTE, KAD TAM TIKRO AMŽIAUS ASMENYS GALI NEMOKAMAI DALYVAUTI ŠIOSE PREVENCINĖSE PROGRAMOSE, KURIŲ PASLAUGAS APMOKA LIGONIŲ KASOS?

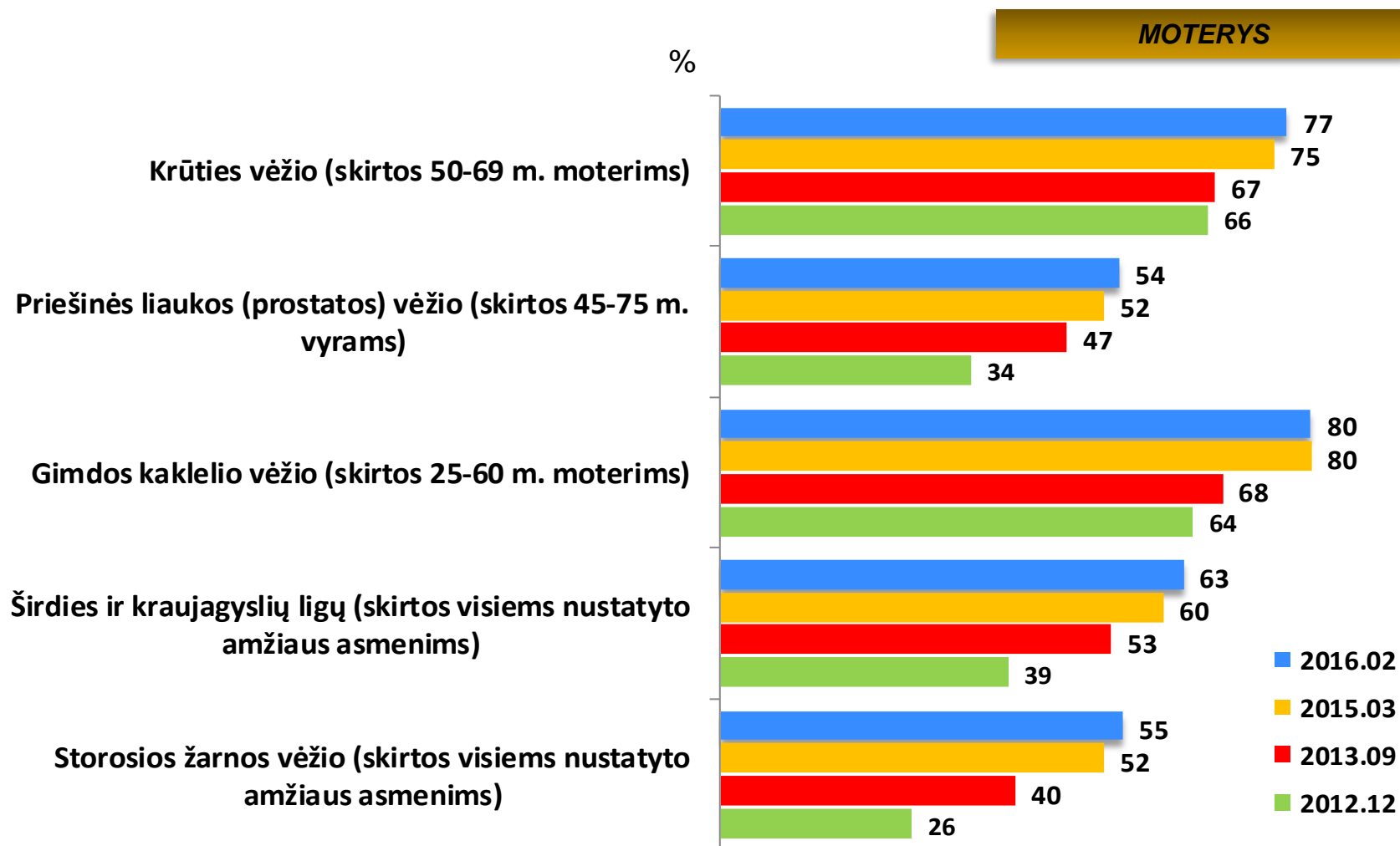
AR JŪS ŽINOTE, KAD TAM TIKRO AMŽIAUS ASMENYS GALI NEMOKAMAI DALYVAUTI ŠIOSE PREVENCINĖSE PROGRAMOSE, KURIŲ PASLAUGAS APMOKA LIGONIŲ KASOS?

Visi apklaustieji (%)

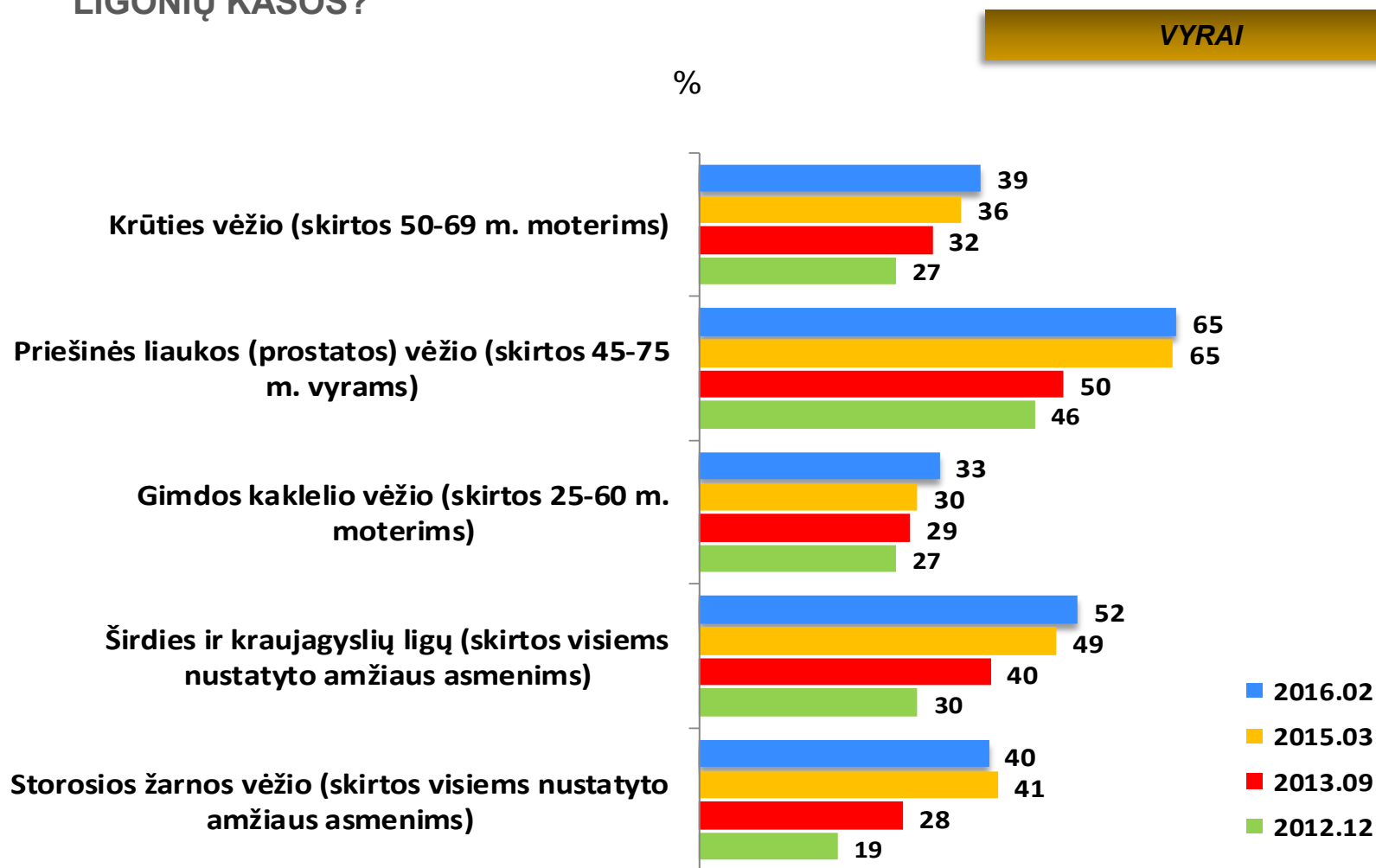

VLK ĪS ŽINOTE, KAD TAM TIKRO AMŽIAUS ASMENYS GALI NEMOKAMAI DALYVAUTI SIOSE PREVENCINĖSE PROGRAMOSE, KURIŲ PASLAUGAS APMOKA LIGONIŲ KASOS?

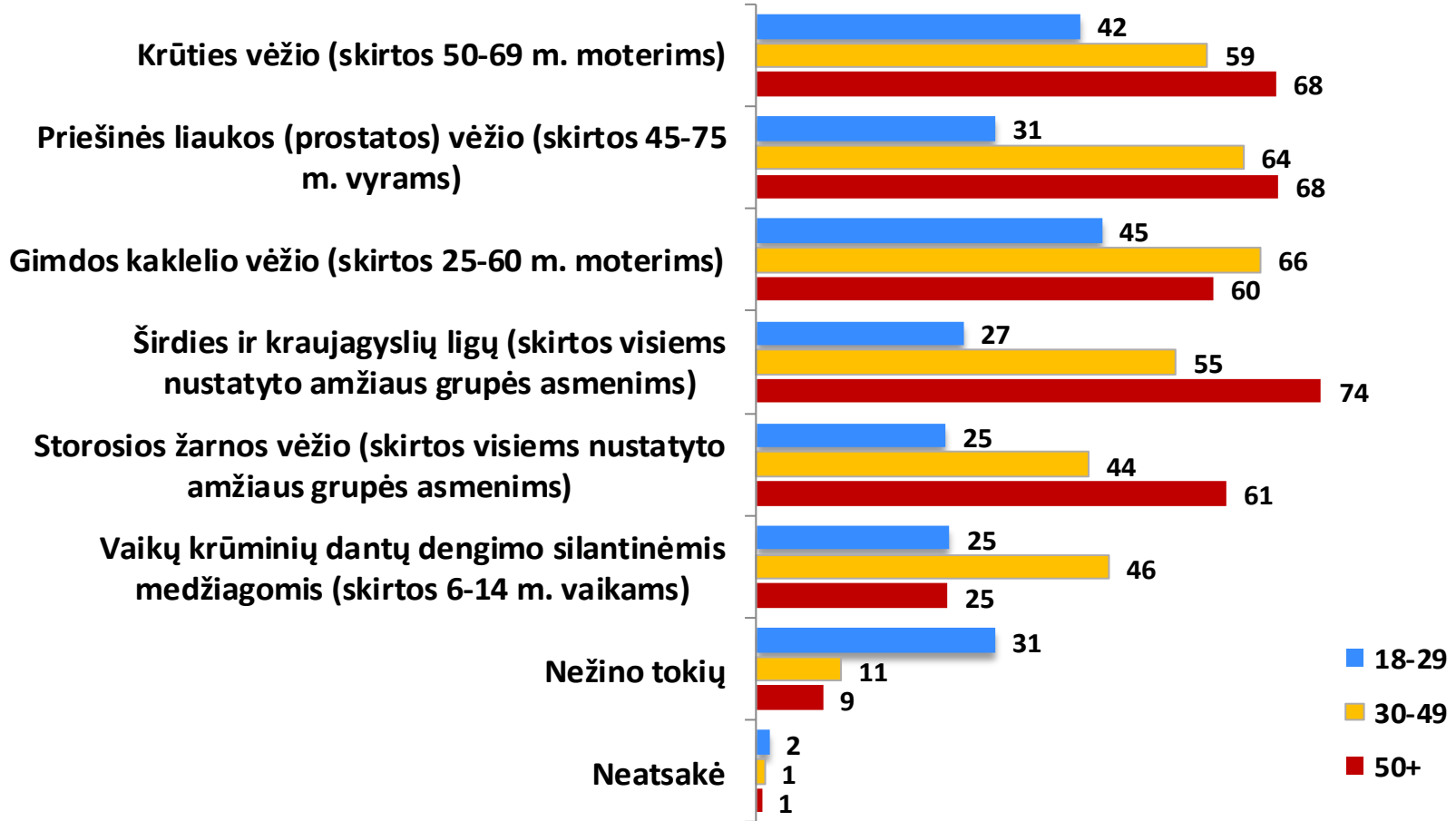

AR JŪS ŽINOTE, KAD TAM TIKRO AMŽIAUS ASMENYS GALI NEMOKAMAI DALYVAUTI ŠIOSE PREVENCIŪSE PROGRAMOSE, KURIŲ PASLAUGAS APMOKA LIGONIŲ KASOS?

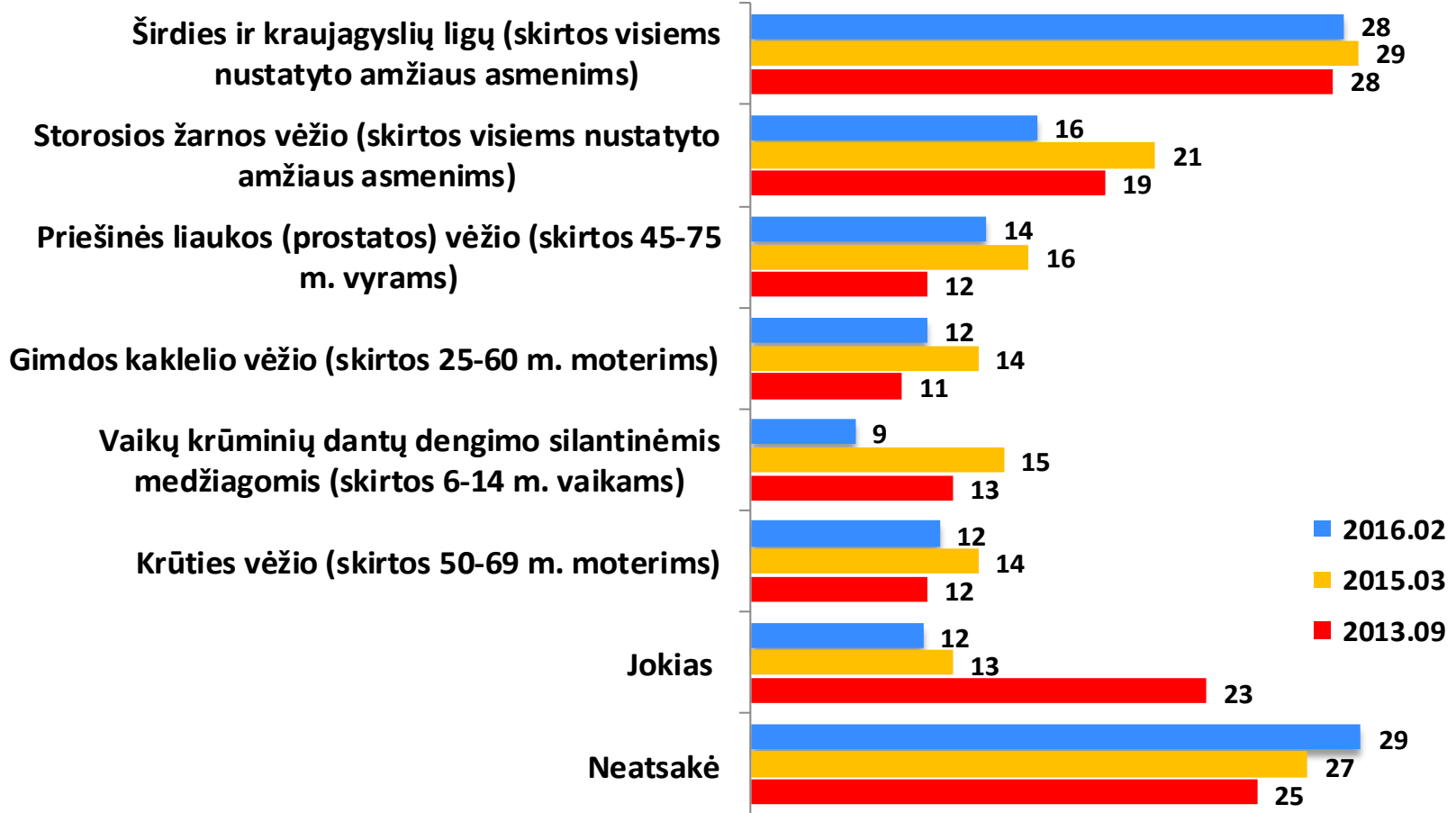

AR JŪS ŽINOTE, KAD TAM TIKRO AMŽIAUS ASMENYS GALI NEMOKAMAI DALYVAUTI ŠIOSE PREVENCIŅĖSE PROGRAMOSE, KURIŲ PASLAUGAS APMOKA LIGONIŲ KASOS?

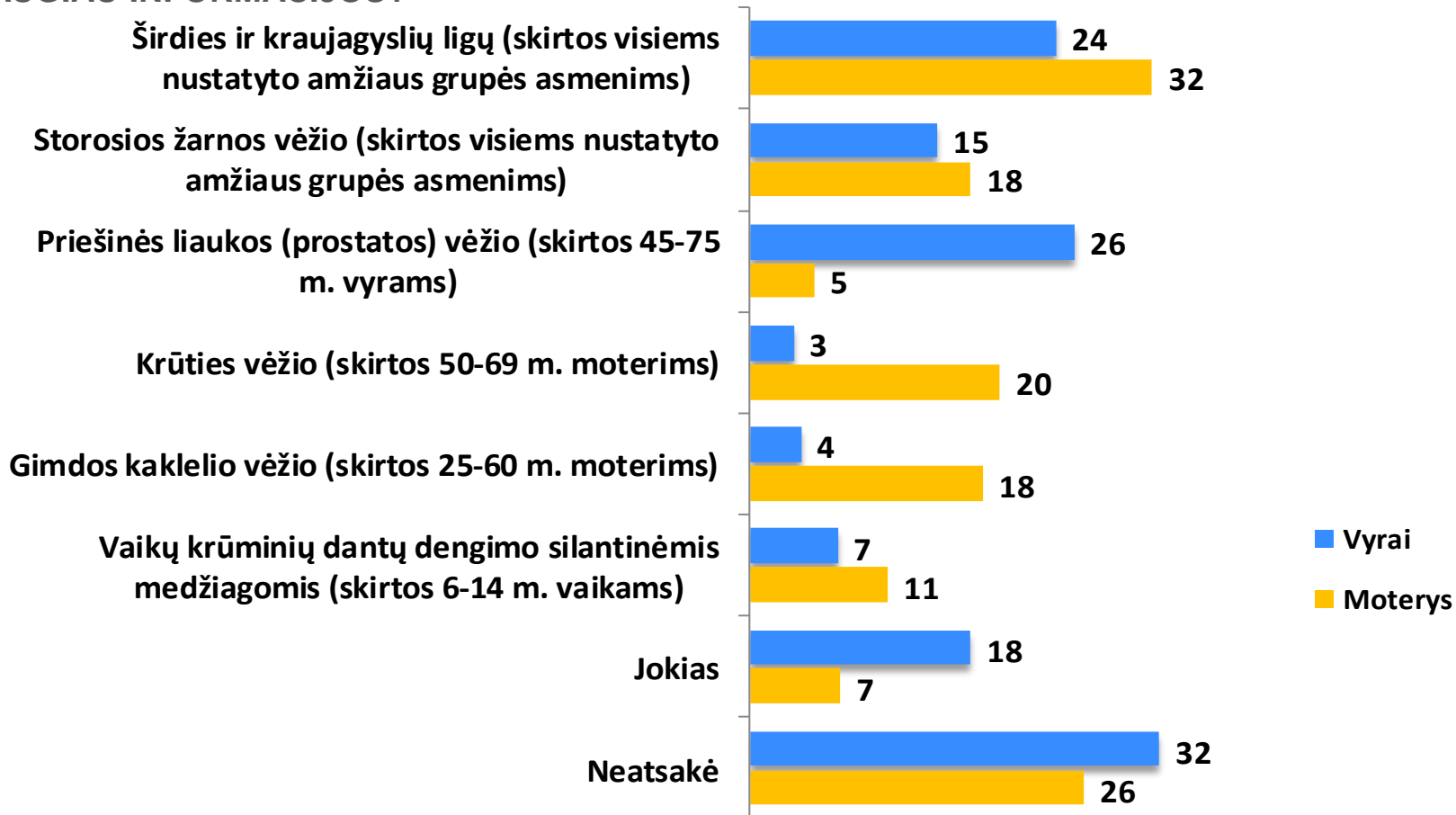
Visi apklaustieji (%)

APIE KURIAS IŠ ŠIŲ NEMOKAMŲ PREVENCINIŲ PROGRAMŲ JŪS NORĖTUMĖTE GAUTI DAUGIAU INFORMACIJOS?

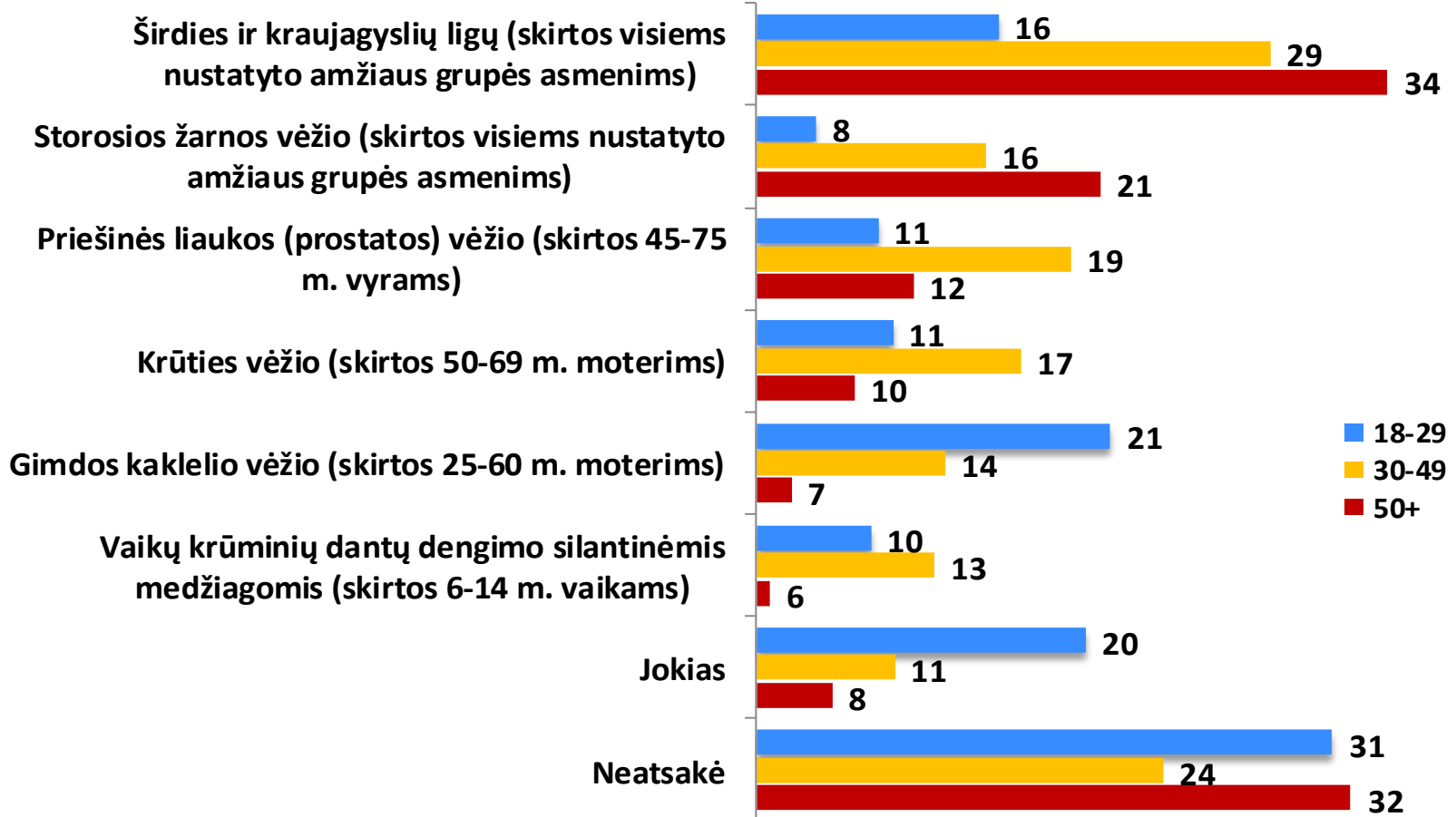
Visi apklaustieji (%)

APIE KURIAS IŠ ŠIŲ NEMOKAMŲ PREVENCINIŲ PROGRAMŲ JŪS NORĖTUMĖTE GAUTI DAUGIAU INFORMACIJOS?

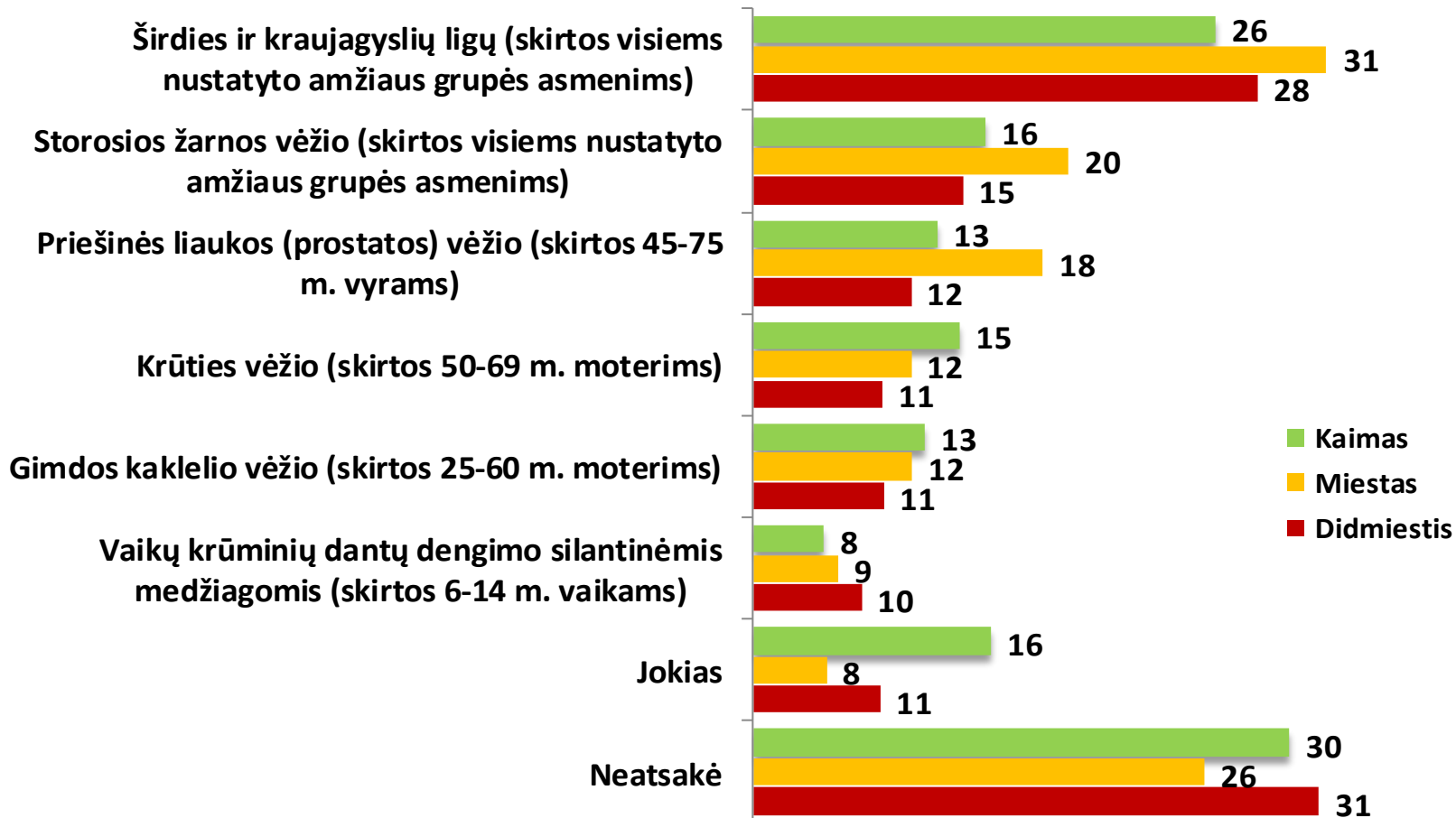
Visi apklaustieji (%)

APIE KURIAS IŠ ŠIŲ NEMOKAMŲ PREVENCINIŲ PROGRAMŲ JŪS NORĖTUMĖTE GAUTI DAUGIAU INFORMACIJOS?

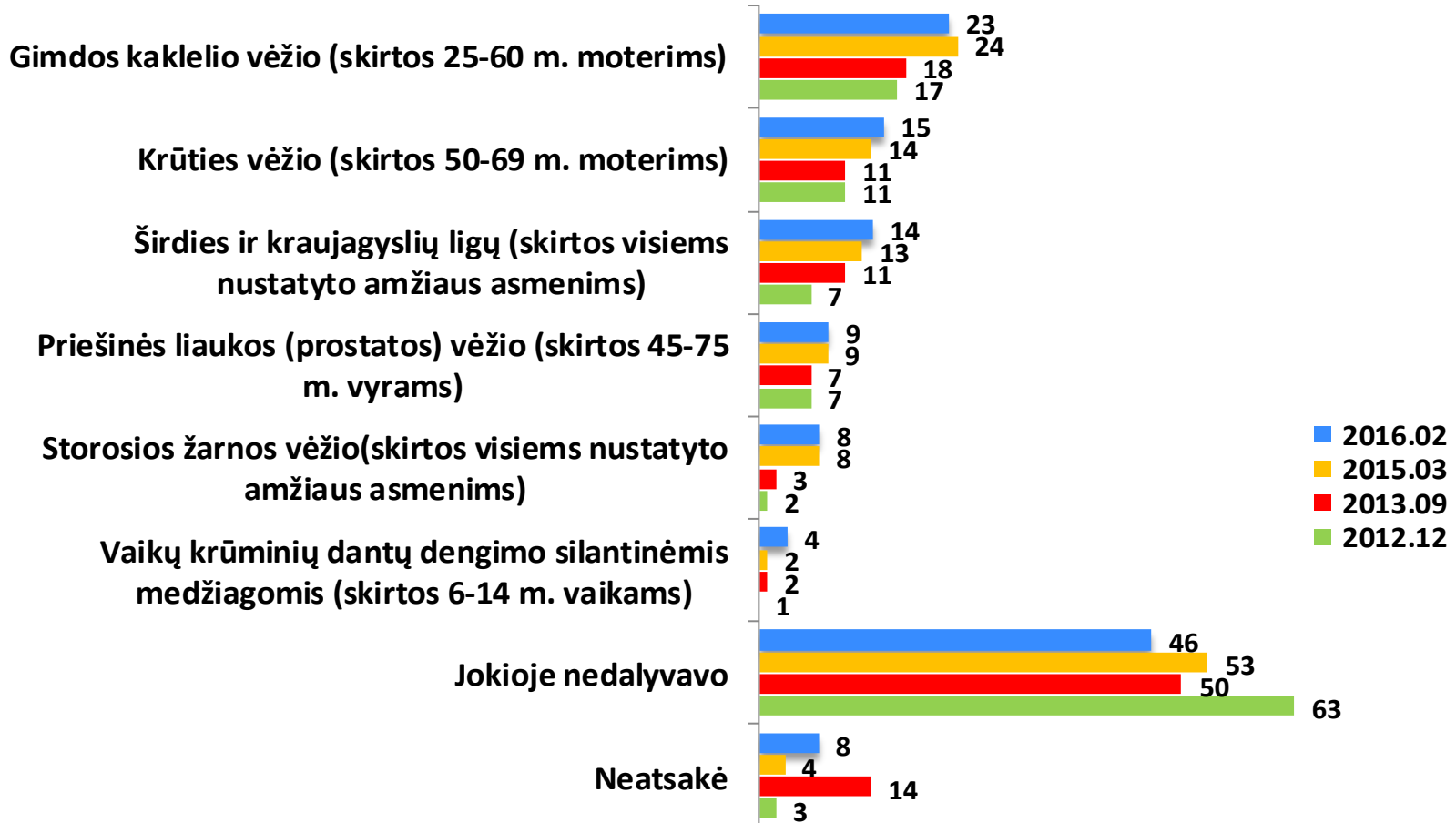
Visi apklaustieji (%)

APIE KURIAS IŠ ŠIŲ NEMOKAMŲ PREVENCINIŲ PROGRAMŲ JŪS NORĖTUMĖTE GAUTI DAUGIAU INFORMACIJOS?

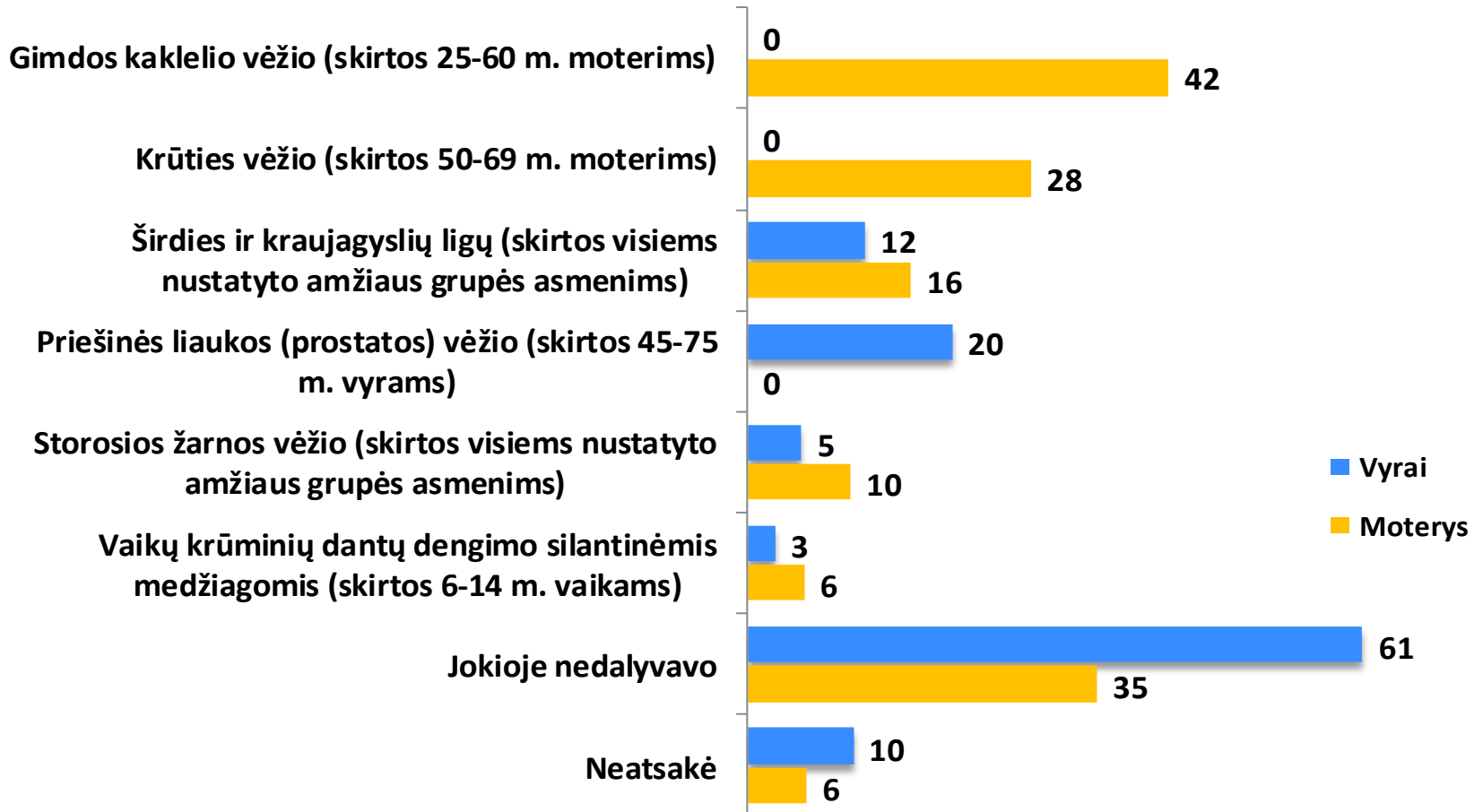
Visi apklaustieji (%)

AR JŪS KADA NORS DALYVAVOTE KOKIOSE NORS NEMOKAMOSE PREVENCIŪSE PROGRAMOSE?

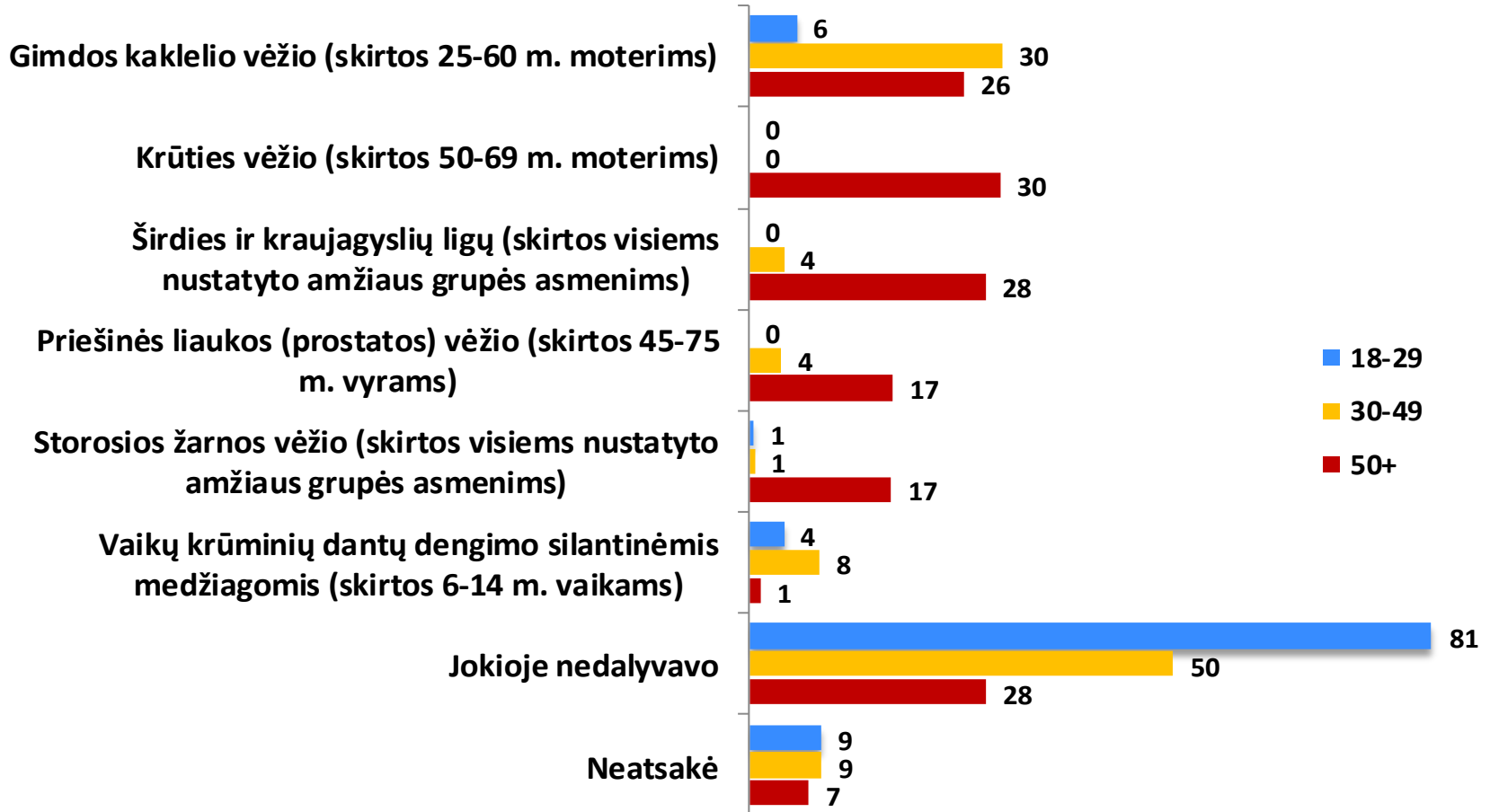
Visi apklaustieji (%)

AR JŪS KADA NORS DALYVAVOTE KOKIOSE NORS NEMOKAMOSE PREVENČINĖSE PROGRAMOSE?

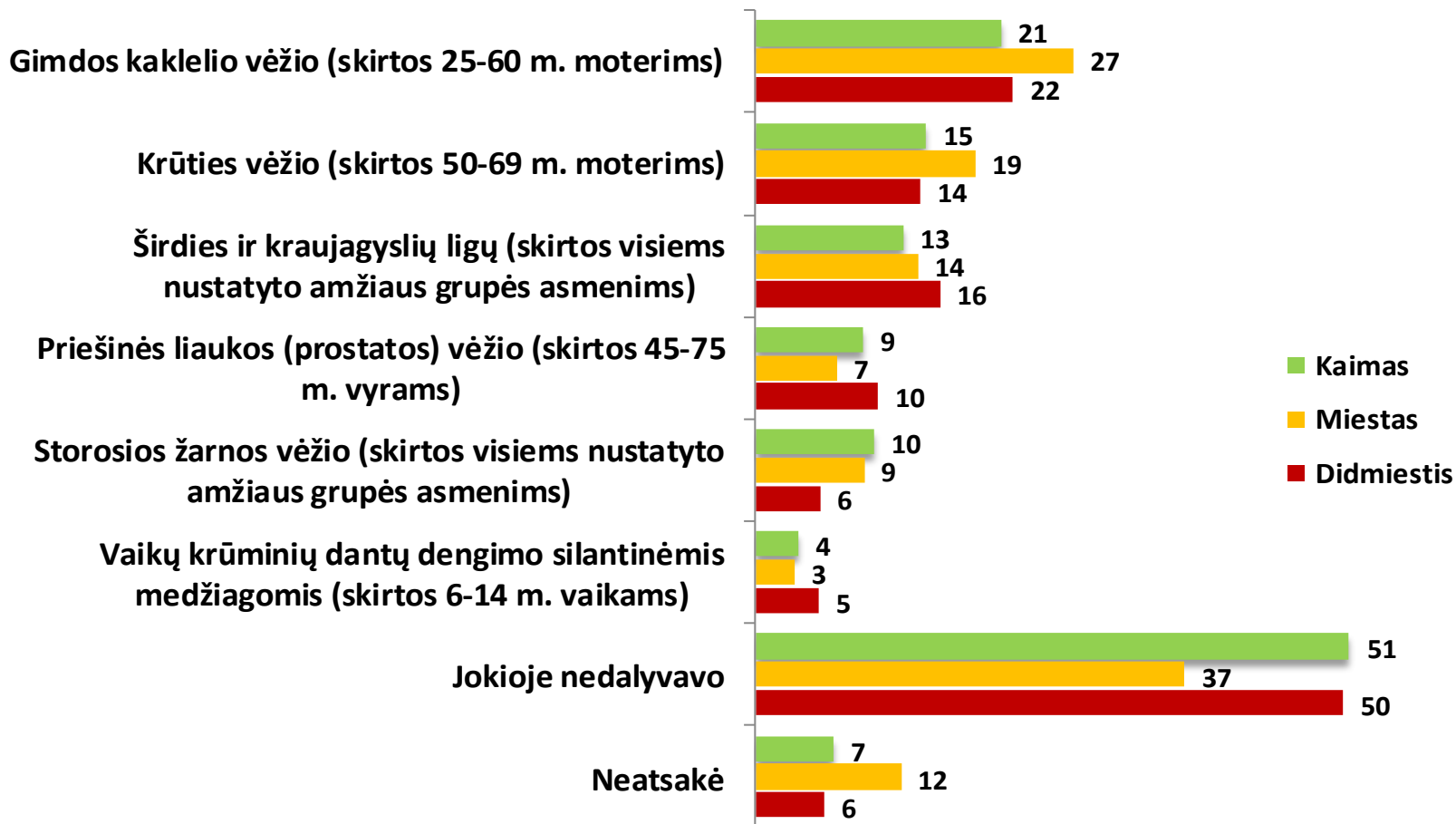
Visi apklaustieji (%)

AR JŪS KADA NORS DALYVAVOTE KOKIOSE NORS NEMOKAMOSE PREVENČINĖSE PROGRAMOSE?

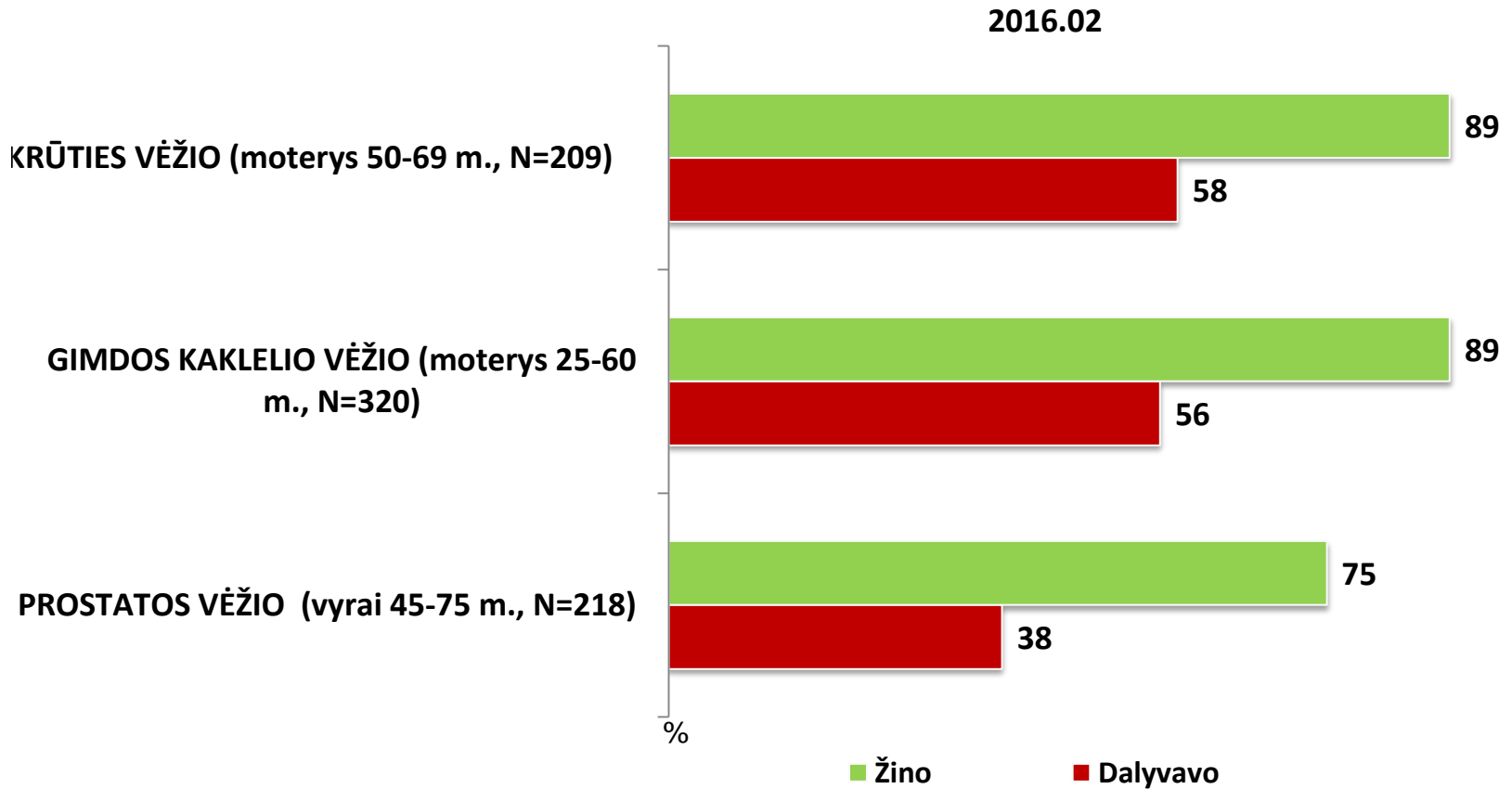
Visi apklaustieji (%)

AR JŪS KADA NORS DALYVAVOTE KOKIOSE NORS NEMOKAMOSE PREVENČINĖSE PROGRAMOSE?

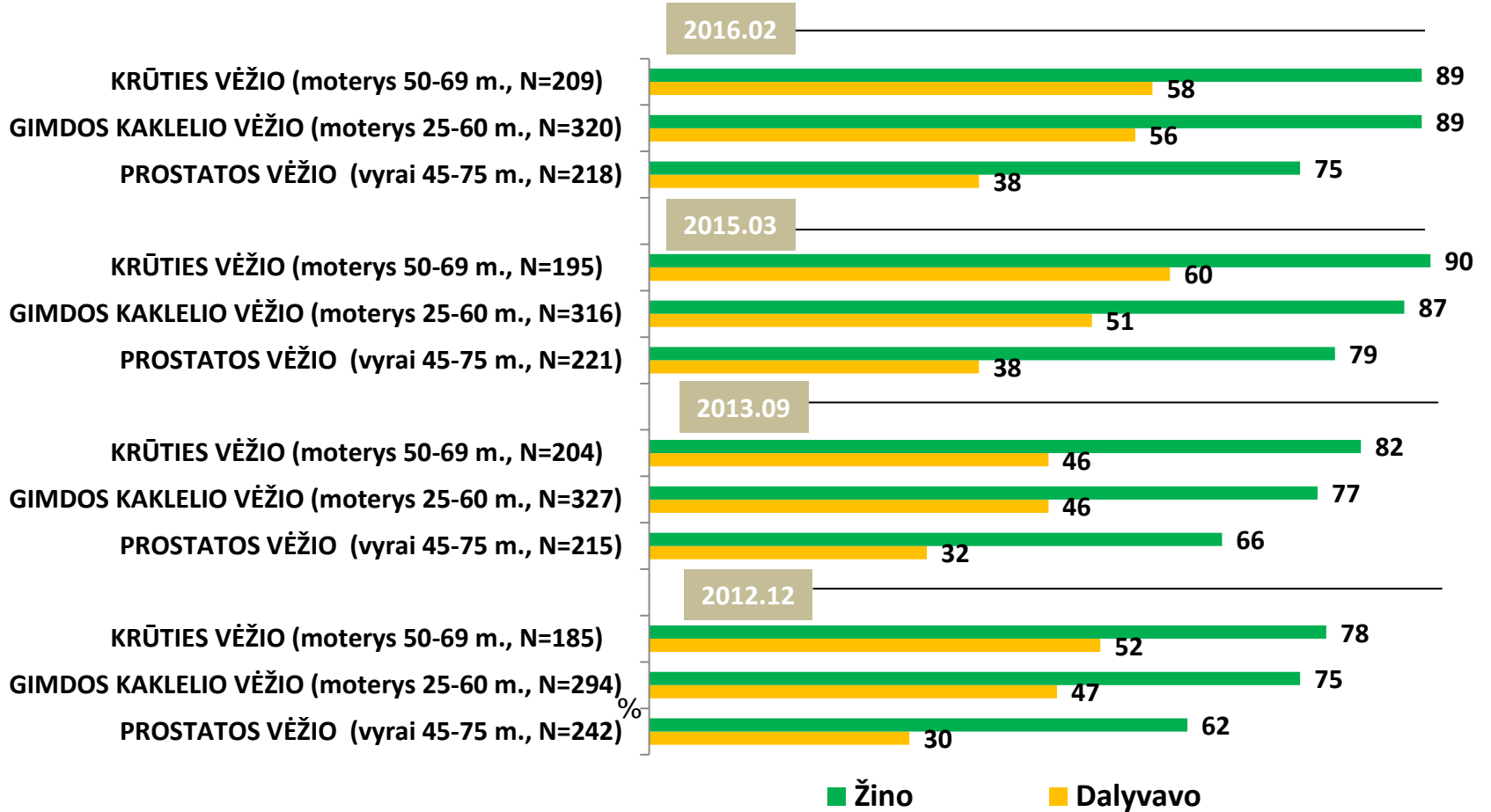

Visi apklaustieji (%)

NEMOKAMOS PREVENČINĖS PROGRAMOS – ŽINOJIMAS IR DALYVAVIMAS TIKSLINĖSE GRUPĖSE

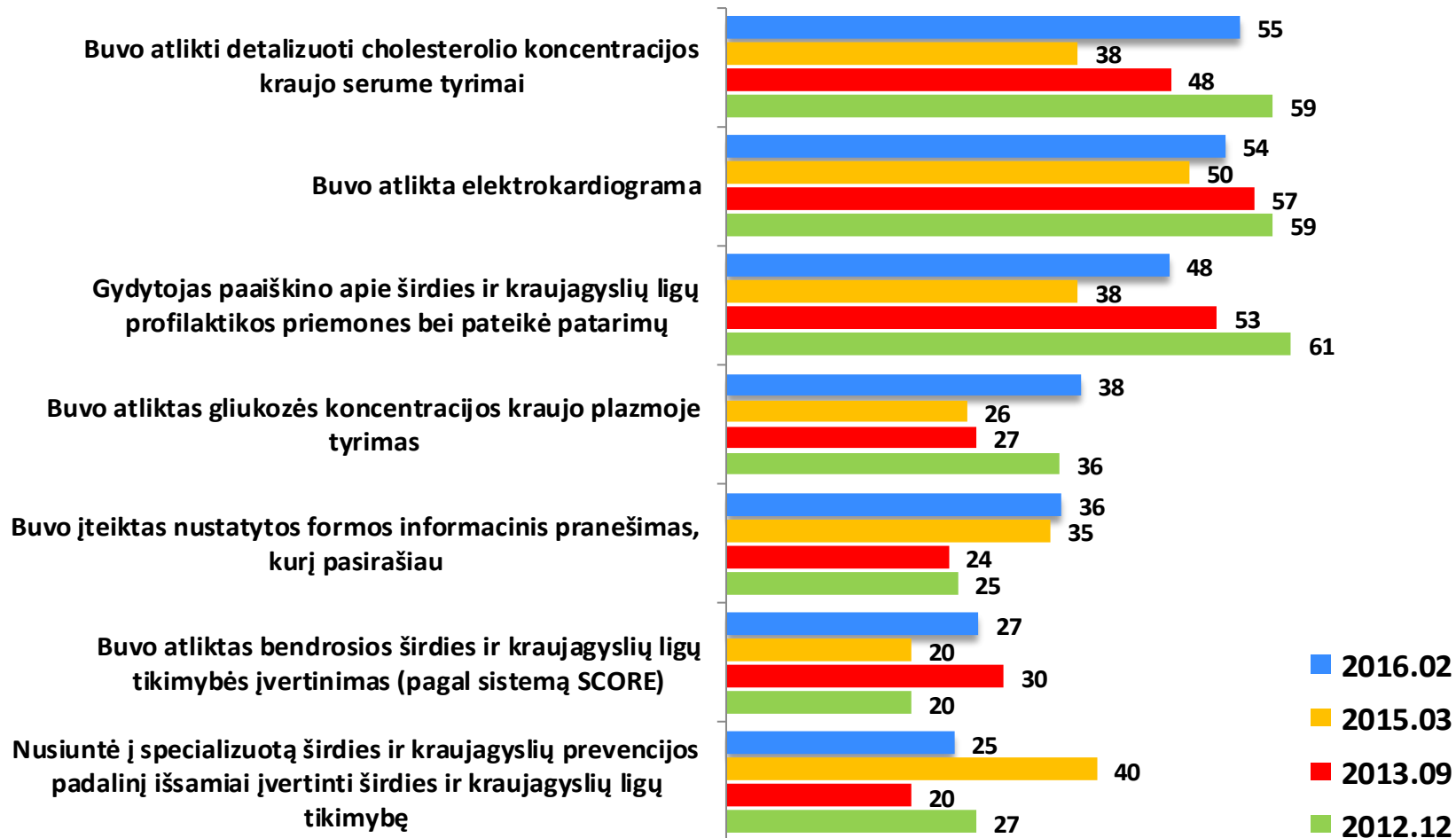

NEMOKAMOS PREVENČINĖS PROGRAMOS – ŽINOJIMAS IR DALYVAVIMAS TIKSLINĖSE GRUPĖSE

JŪS NURODĖTE, KAD DALYVAVOTE ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ PREVENCINĖJE PROGRAMOJE. KURIOMIS IŠ KORTELEJE NURODŲŲ PRIEMONIŲ JŪS PASINAUDOJOTE AR JUMS BUVO PASIŪLYTA PASINAUDOTI?

Dalyvavo širdies ir kraujagyslių ligų programoje N=142 (%)

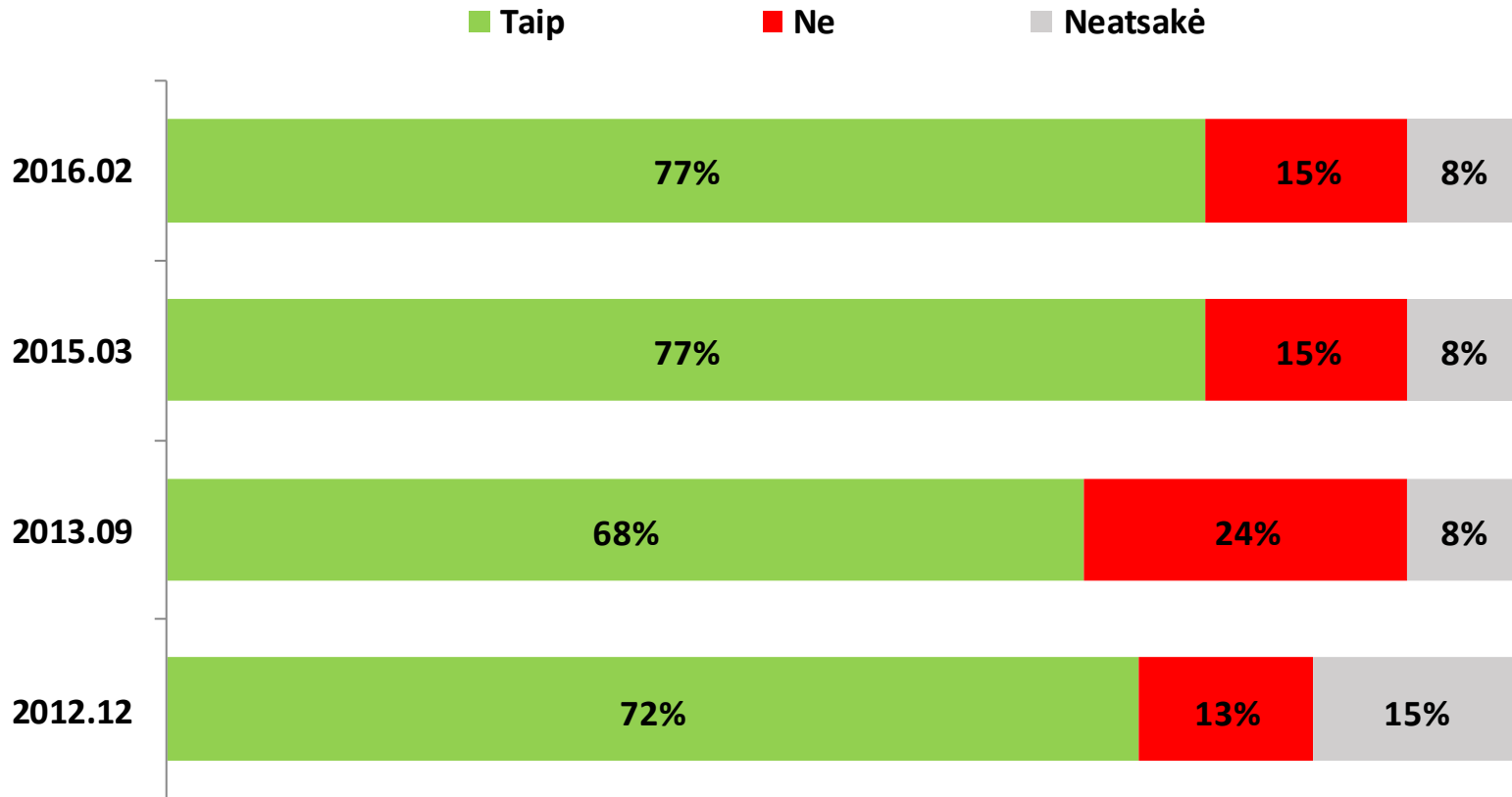
AR JŪS SUTINKATE SU TEIGINIU, KAD ANKSČIAU APTARTOS NEMOKAMOS
PREVENCINĖS PROGRAMOS YRA REIKALINGOS, NES KUO ANKSČIAU NUSTATOMA LIGA,
TUO DAUGIAU GALIMYBIŲ IŠGYDYTI PACIENTĄ?

Visi respondentai (%)

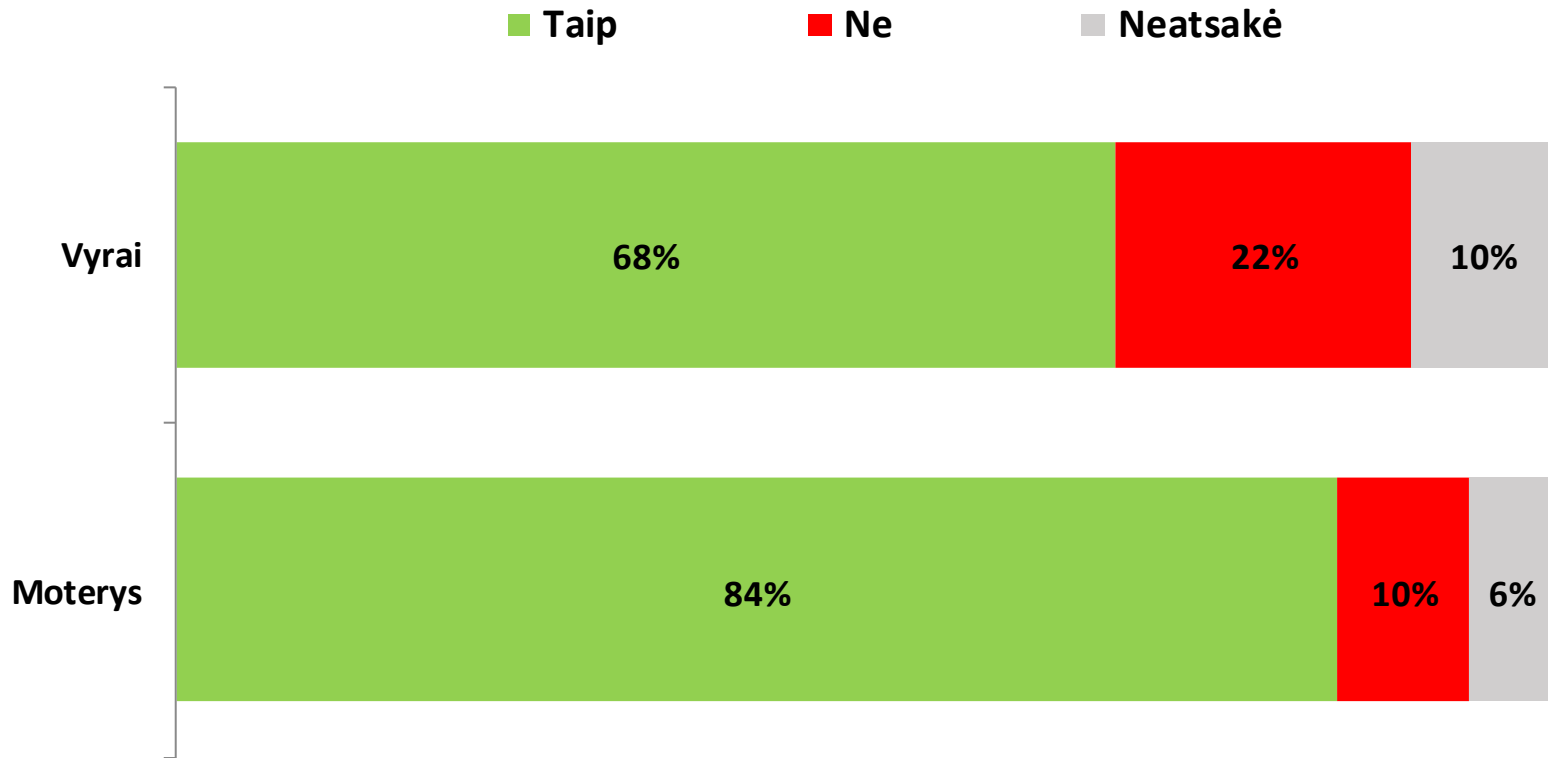
JEIGU JUMS PASIŪLYTŲ DALYVAUTI NEMOKAMOJE PROGRAMAJE, SKIRTOJE ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ PREVENCIJAI, AR JŪS DALYVAUTUMĖTE?

Visi respondentai (%)

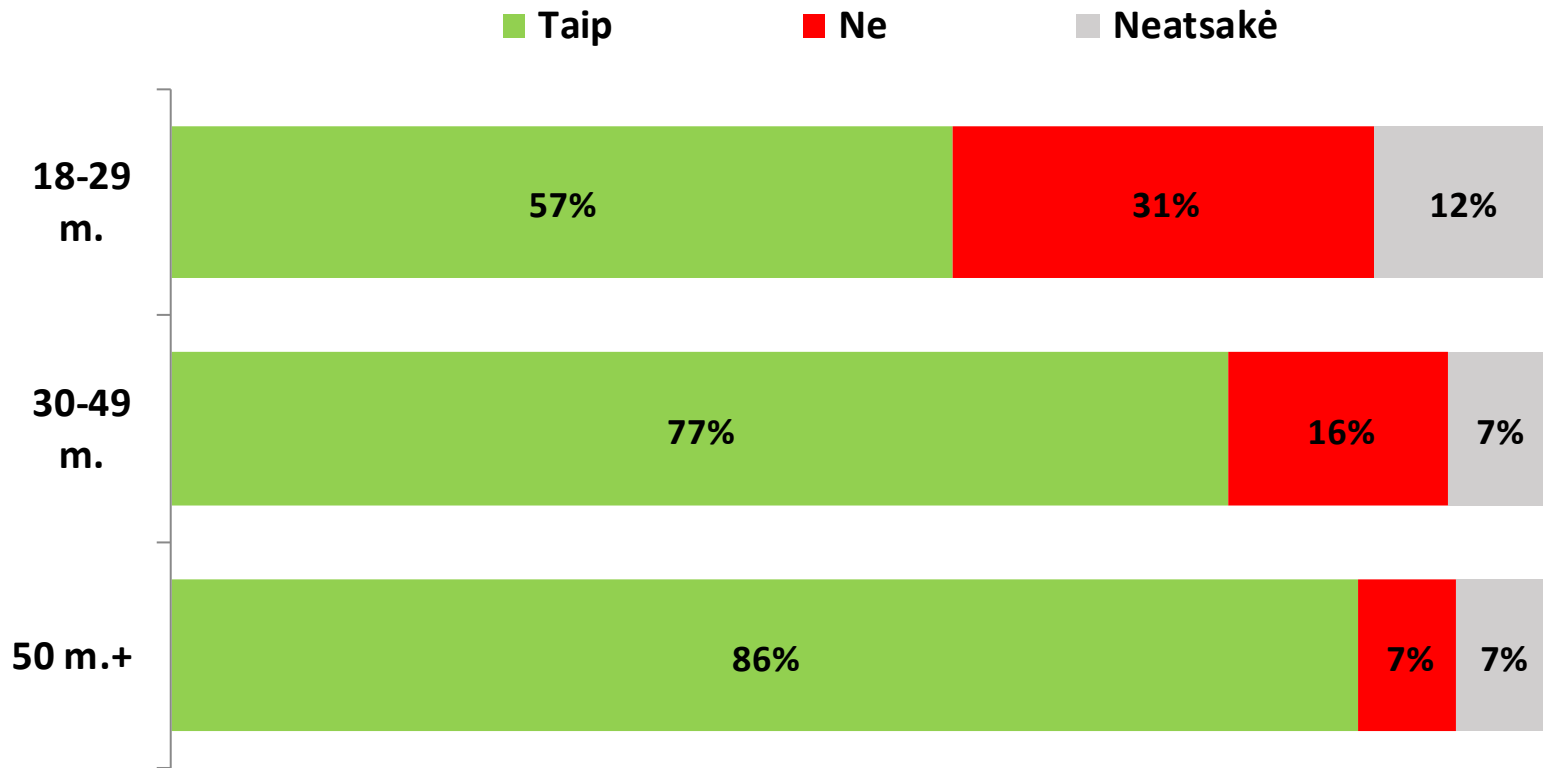
JEIGU JUMS PASIŪLYTŲ DALYVAUTI NEMOKAMOJE PROGRAMOJE, SKIRTOJE ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ PREVENCIJAI, AR JŪS DALYVAUTUMĖTE?

Visi respondentai (%)

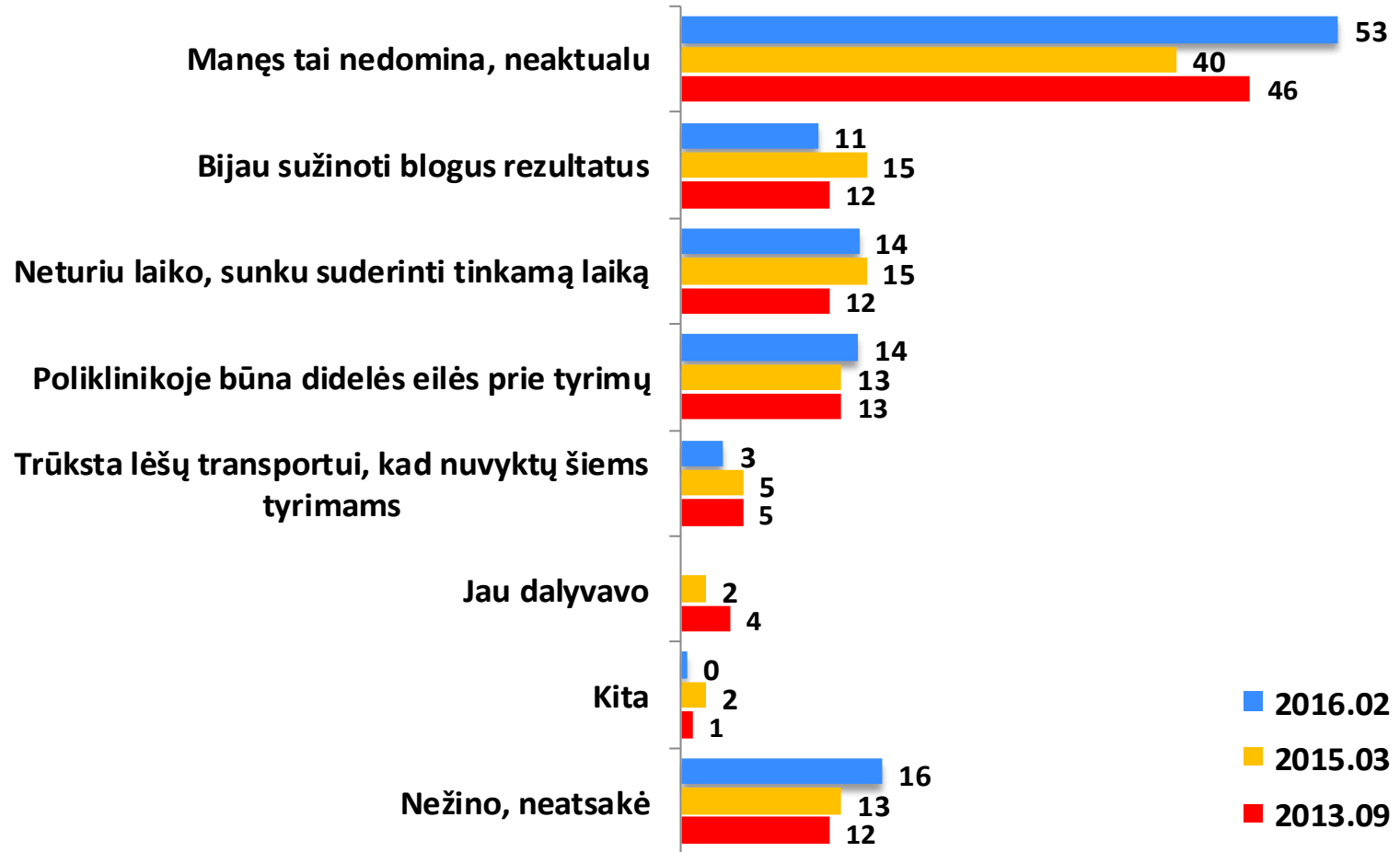

JEIGU JUMS PASIŪLYTŲ DALYVAUTI NEMOKAMOJE PROGRAMAJE, SKIRTOJE ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ PREVENCIJAI, AR JŪS DALYVAUTUMĖTE?

Visi respondentai (%)

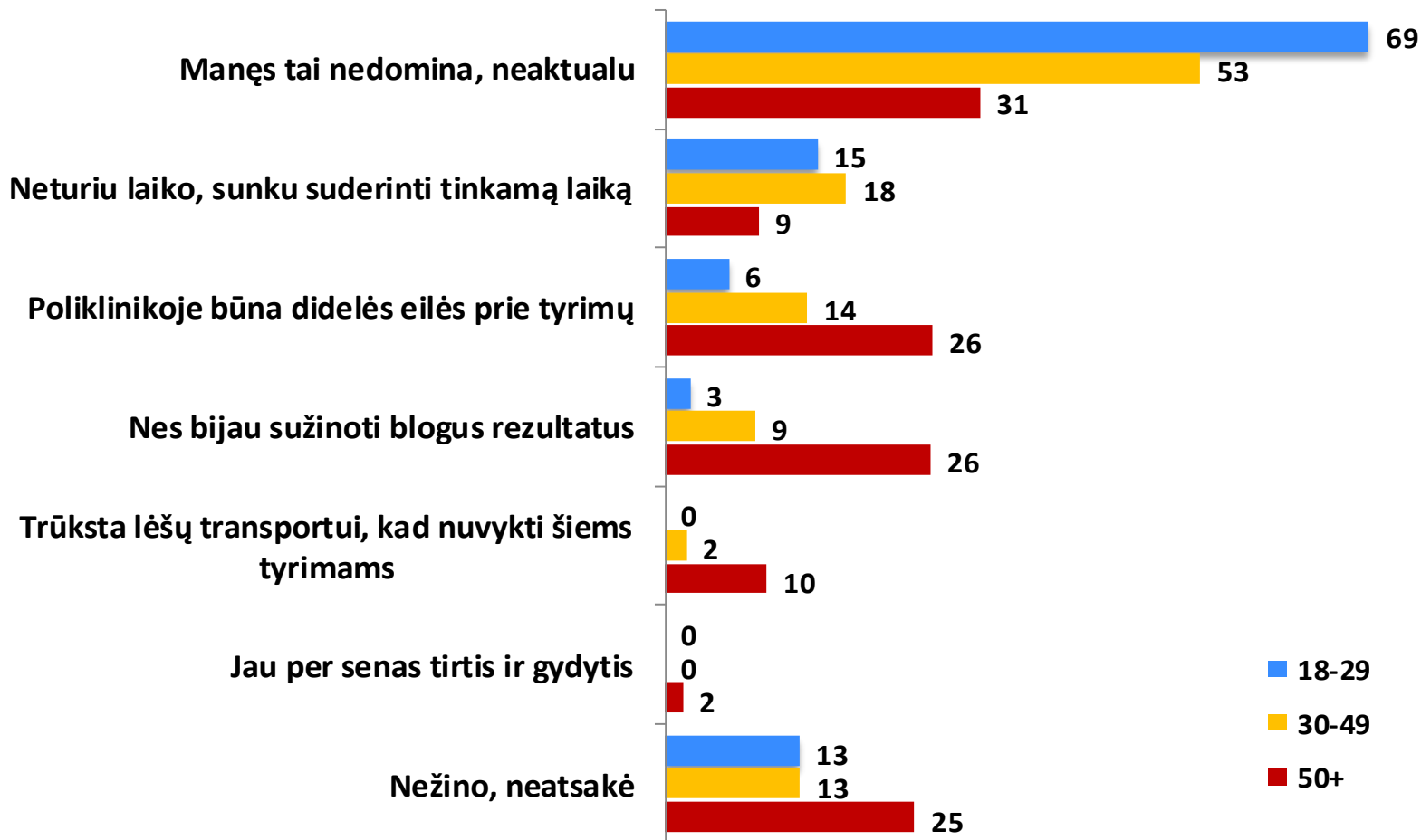

KODĖL JŪS NESUTIKTUMĖTE DALYVAUTI TOKIOJE ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ PREVENCIŅE PROGRAMAJE?

Nesutinkantys dalyvauti (%)

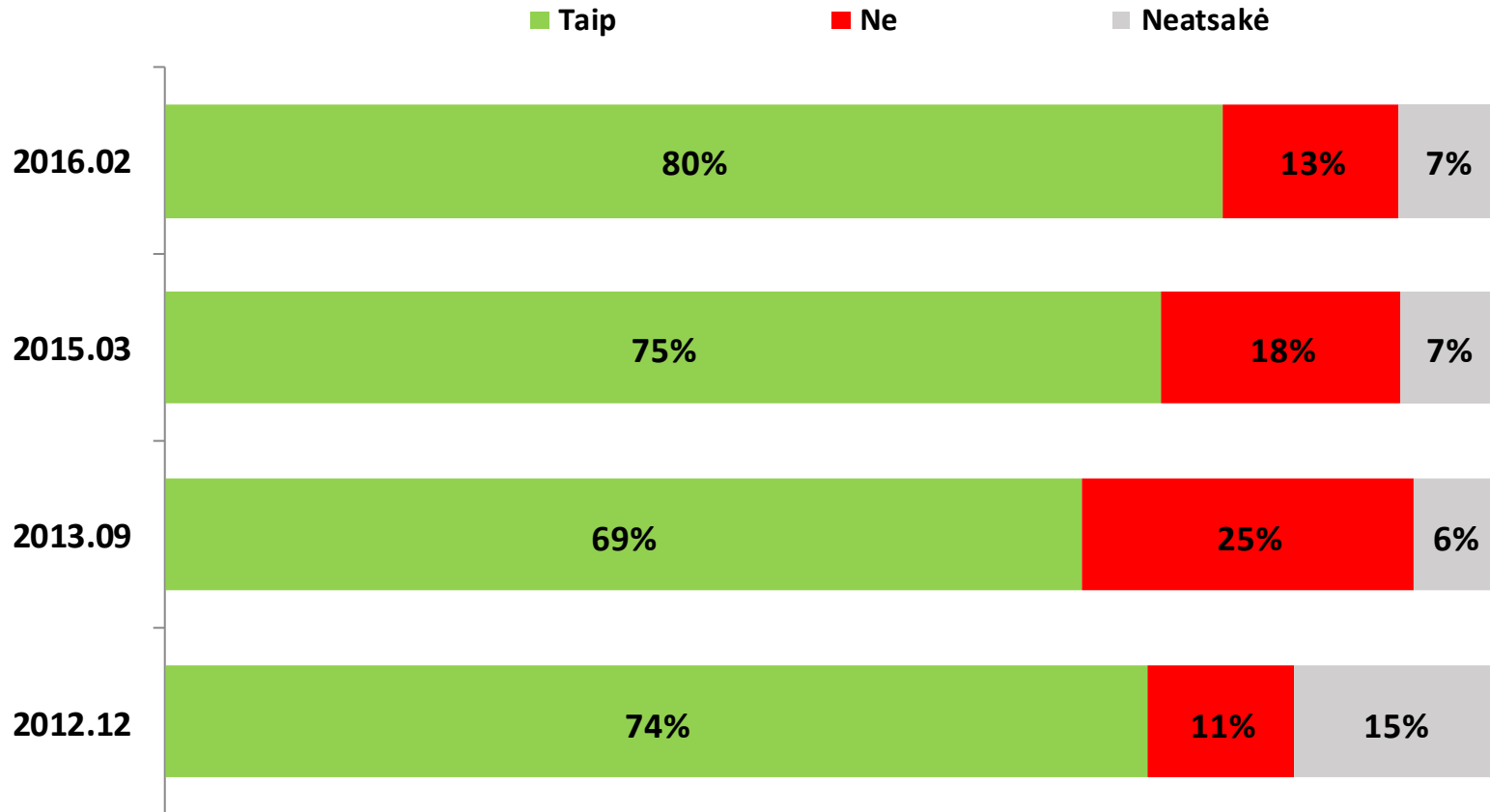
KODĖL JŪS NESUTIKTUMĖTE DALYVAUTI TOKIOJE ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ PREVENCIJĖJE PROGRAMOJE?

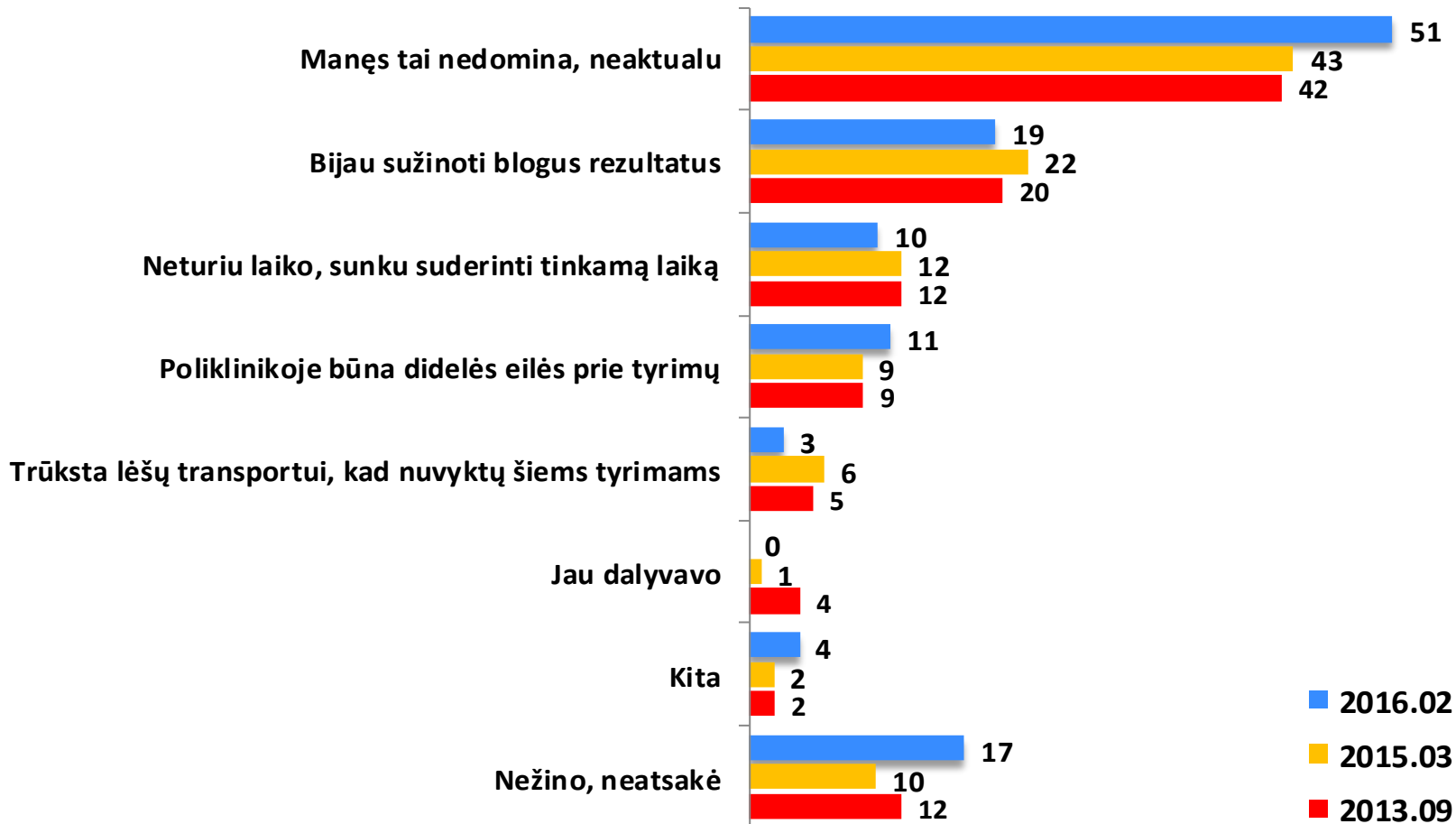
Nesutinkantys dalyvauti, N=228 (%)

JEIGU JUMS PASIŪLYTŲ DALYVAUTI NEMOKAMOJE PROGRAMOJE, SKIRTOJE ANKSTYVAM VĖŽIO (PROSTATOS, KRŪTIES AR GIMDOS KAKLELIO, STOROSIOS ŽARNOS) DIAGNOZAVIMUI, AR JŪS DALYVAUTUMĖTE?

Visi respondentai (%)

KODĖL JŪS NESUTIKTUMĖTE DALYVAUTI TOKIOJE PREVENCINĖJE NEMOKAMOJE ANSKTYVOS VĖŽIO DIAGNOSTIKOS PROGRAMOJE?

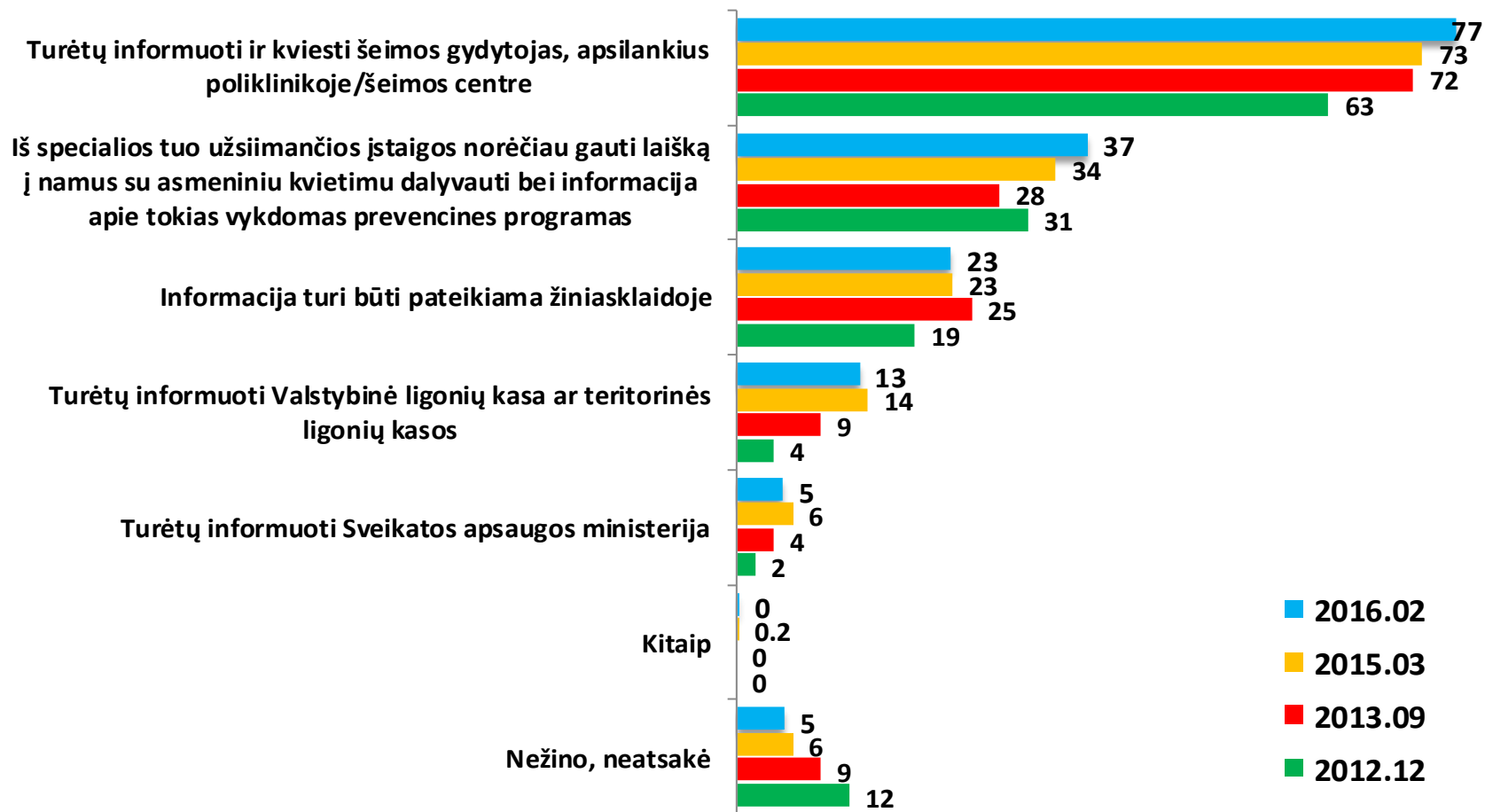

Nesutinkantys dalyvauti (%)

PREVENCINĖS PROGRAMOS – KAS TURĖTŲ INFORMUOTI APIE JAS IR KVIESTI DALYVAUTI

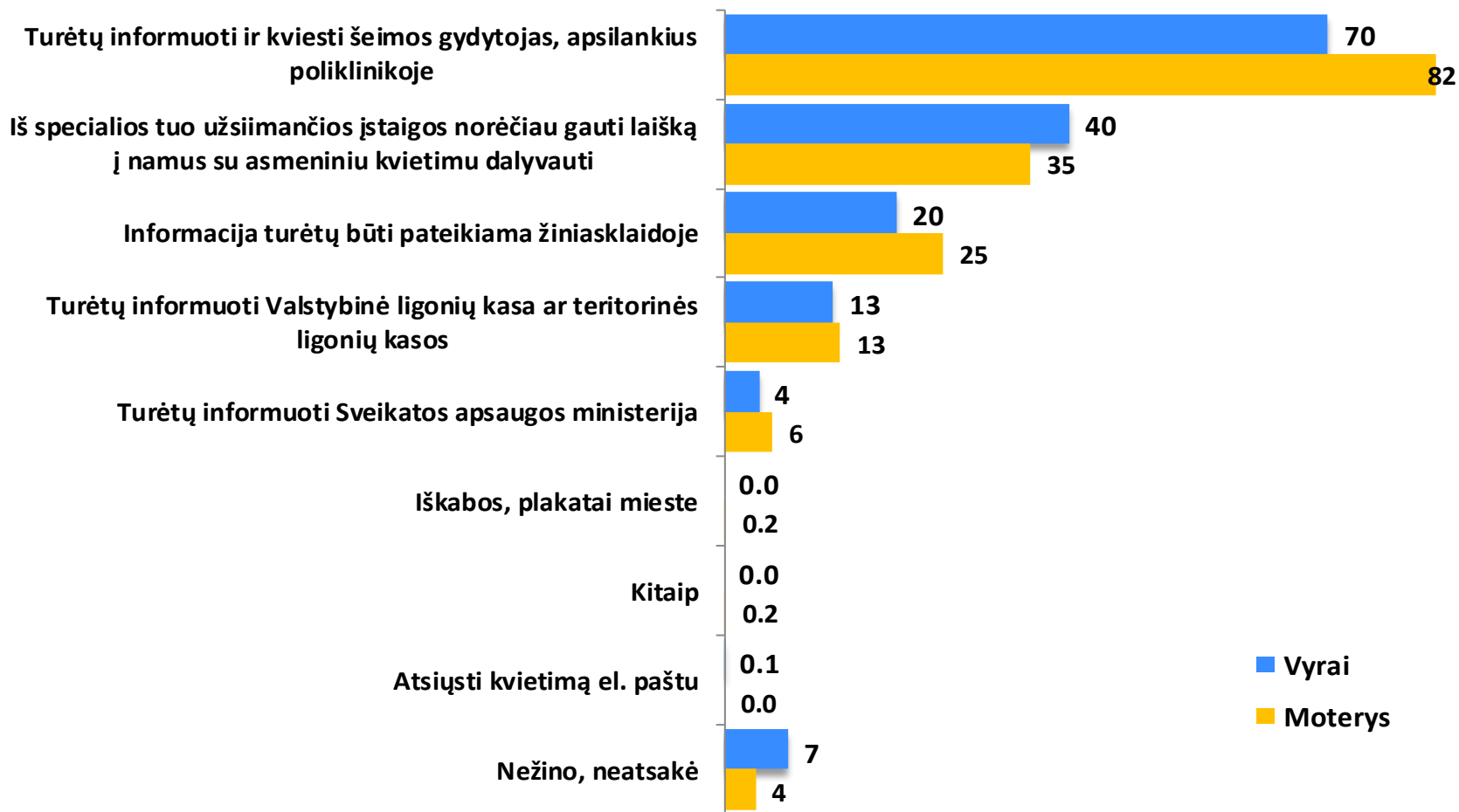
JŪS NORĖTUMĖTE BŪTI INFORMUOJMAS/-A IR KVIEČIAMAS DALYVAUTI NEMOKAMOSE PREVENCIŠĖSE PROGRAMOSE, SKIRTOSE PATIKRAI DĖL ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ BEI DĖL VĖŽIO (PROSTATOS, KRŪTIES AR GIMDOS KAKLELIO, STOROSIOS ŽARNOS)?

Visi respondentai, (%)

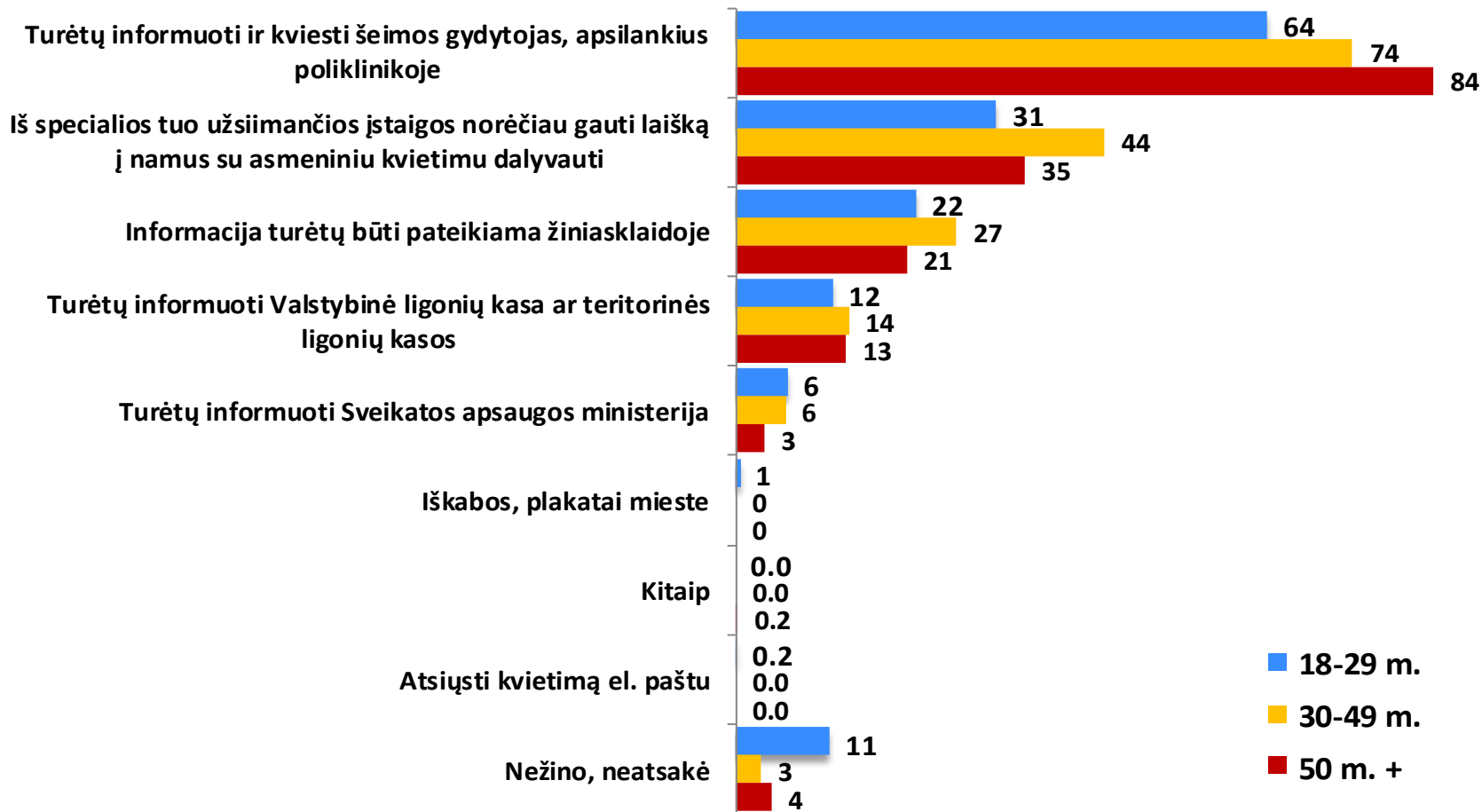

JŪS NORĖTUMĖTE BŪTI INFORMUOJMAS/-A IR KVIĖČIAMAS DALYVAUTI NEMOKAMOSE PREVENCINĖSE PROGRAMOSE, SKIRTOSE PATIKRAI DĖL ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ BEI DĖL VĖŽIO (PROSTATOS, KRŪTIES AR GIMDOS KAKLELIO, STOROSIOS ŽARNOS)?

Visi respondentai (%)

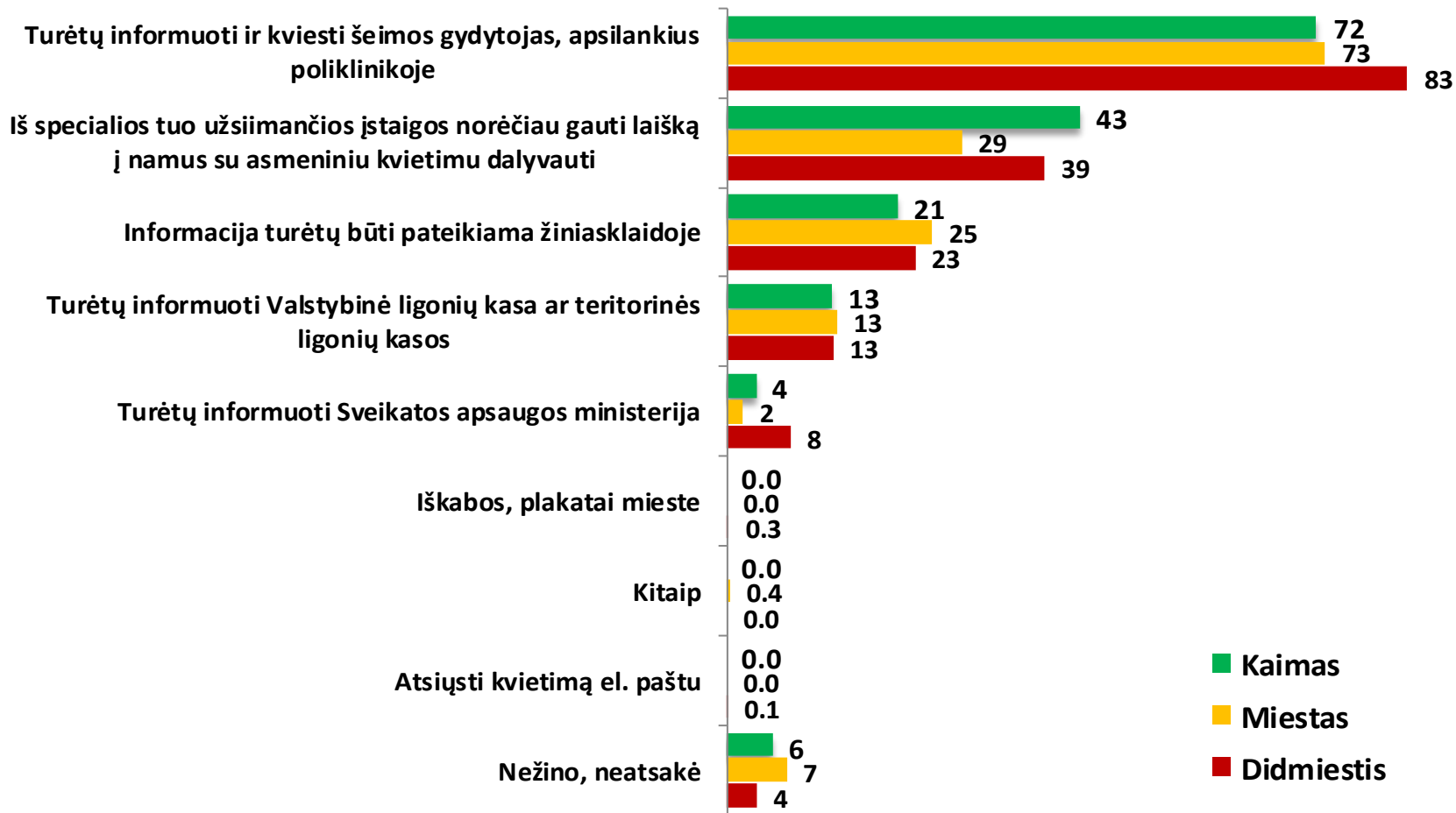
JŪS NORĖTUMĖTE BŪTI INFORMUOJMAS/-A IR KVIĘČIAMAS DALYVAUTI NEMOKAMOSE PREVENCINĖSE PROGRAMOSE, SKIRTOSE PATIKRAI DĖL ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ BEI DĖL VĖŽIO (PROSTATOS, KRŪTIES AR GIMDOS KAKLELIO, STOROSIOS ŽARNOS?)

Visi respondentai (%)

JŪS NORĖTUMĖTE BŪTI INFORMUOJMAS/-A IR KVIEČIAMAS DALYVAUTI NEMOKAMOSE PREVENCINĖSE PROGRAMOSE, SKIRTOSE PATIKRAI DĖL ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ BEI DĖL VĖŽIO (PROSTATOS, KRŪTIES AR GIMDOS KAKLELIO, STOROSIOS ŽARNOS)?

Visi respondentai (%)

1. **Daugiau nei aštuoni iš dešimties (85 proc.) suaugusių Lietuvos gyventojų yra informuoti apie nemokamas prevencines programas, t.y. žino, kad tam tikro amžiaus asmenys gali nemokamai dalyvauti prevencinėse programose, kurių paslaugas apmoka ligonių kasos.** 6 iš 10 apklaustų gyventojų Lietuvoje žino apie krūties vėžio, priešinės liaukos (prostatos) vėžio, gimdos kaklelio vėžio bei širdies ir kraujagyslių ligų prevencines programas. Pusė apklaustųjų girdėjo apie storosios žarnos vėžio prevencinę programą, o kas trečias girdėjo apie vaikų krūminių dantų dengimo silaninėmis medžiagomis prevencinę programą. **Nežinančių nė vienos prevencinės programos šiuo metu yra septintadalis respondentų** (per paskutinius metus informuotų gyventojų dalis padidėjo 3 procentiniais punktais, o per paskutinius 3 metus žinančių bent vieną prevencinę programą padidėjo 18 procentinių punktų).
2. **Trys iš dešimties gyventojų nori daugiau sužinoti apie širdies ir kraujagyslių ligų prevencinę programą,** apie kitas prevencines programas daugiau nori sužinoti nuo dešimtadalio iki šeštadalio suaugusių šalies gyventojų.
3. **Beveik pusė (46 proc.) suaugusių Lietuvos gyventojų dalyvavo kokioje nors iš 6 analizuojamų nemokamų prevencinių programų.** Per paskutinius metus 3 proc. punktais padidėjo gyventojų dalis, kurie dalyvavo kokioje nors prevencinėje programoje. Apklausa parodė, kad didžiausia dalis (ketvirtadalis) suaugusių šalies gyventojų dalyvavo gimdos kaklelio vėžio prevencinėje programoje (tarp moterų – 42 proc.).
4. **Stabilus ir teigiamas požiūris į ligonių kasų apmokamas prevencines programas** – 9 iš 10 suaugusių Lietuvos gyventojų sutinka su teiginiu, kad nemokamos prevencinės programos yra reikalingos bei 8 iš 10 apklaustų gyventojų nurodė, kad, jei jiems būtų pasiūlyta dalyvauti nemokamose prevencinėse programose (pvz., skirtose širdies ir kraujagyslių ligų prevencijai ar ankstyvam vėžio diagnozavimui), jie sutiktų dalyvauti.
5. **Svarbiausi motyvai, kodėl nenori dalyvauti prevencinėse programose** – kaip ir anksčiau gyventojai, kurie nesutiktų dalyvauti tokiose programose, dažniausiai nurodė, kad tai jiems neaktualu, kol kas jie nenori apie tai galvoti (kas antras neketinančių dalyvauti). Kiti dažniau nurodomi atsisakymo motyvai – bijo sužinoti galimus blogus tyrimų rezultatus, pasiteisinimas dėl laiko stokos bei baimė, kad poliklinikoje būna didelės eilės prie tyrimų.
6. **Svarbiausias vaidmuo tenka šeimos gydytojui** – beveik 8 iš 10 apklaustų suaugusių Lietuvos gyventojų norėtų, kad apie nemokamas prevencines programas juos informuotų bei pakviestų jose dalyvauti **šeimos gydytojai** (tai nurodžiusių per paskutinius metus padidėjo 4 procentiniais punktais).
7. **Dauguma gyventojų mano, kad jie patys yra atsakingi už savo sveikatą** – beveik šeši iš dešimties (57 proc.) šalies gyventojų nurodė, kad jie tikrai jaučiasi atsakingi už savo sveikatą, keturi iš dešimties (39 proc.) apklaustųjų atsakė, kad greičiau taip, o tik 2 proc. respondentų nesijaučia atsakingi už savo sveikatą (mano, kad jų sveikata turėtų pasirūpinti kiti).
8. **Per paskutinį ketvirtį padidėjo pasitikėjimas ligonių kasomis** – lyginant su su prieš 3 mėnesius vykusia apklausa, pasitikinčių ligonių kasomis padidėjo 6 procentiniais punktais (56 proc.), o nepasitikinčių per šį laikotarpį sumažėjo 10 procentinių punktų (dabar nepasitikinčių yra 29 proc.).